БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Совэдэй. КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 228 (6663)
НОЯБРИИН 3
ВТОРНИК
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

Колхознигууд болон колхозницанууд! Оронойнгоо бухы колхозуудай саашадаа дэбжэхэ ба һалбаран бадарха ябадал түйлагты! Ниитын ажахые бэхижүүлхын ба бухы талаарнь хүгжөөхын түлөө, газартаряалангай ба малажалай валовой болон товарна продукциие ехэ болгохын түлөө тэмсэгты! Колхозно үйлэдбэридэ наукын болон түрүү дүй дүршэлэй түйлалтануудые бүри эдэбхитэйгээр хэрэглэгты! Колхозуудай доходуудай ургалтые, колхозно таряашадай ажабайдалай һайжаралгые хангая!

(Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй уряануудһаа).

Советскэ хүнэй зол жаргалта байдалай түлөө

Хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин, бүхы советскэ хүнүүдэй улам ургажа байгаа материальна болон культурна эрилтэнүүдые хангахын тулада Коммунистическэ парти эсэшэ сусашагүйгөөр анхарал оролдолго гаргадаг. Советскэ хүнэй зол жаргалтай байдал, советскэ арадай һалбаран мандалга хадаа манай партида дээдэ хүргын хуули мүн болодог.

Манай партиин энэ шухала хуули хадаа социалистическэ үйлэдбэриин уг зорилгоһоо эшэ үндэһэ абаг бшуу. Социалистическэ үйлэдбэриин зорилгонь хүнэй эрилтэнүүдые, тэрэнэй материальна болон культурна эрилтэнүүдые хангалга болоно гэжэ марксизм-ленинизм ургадаг.

Ороноо индустриализацилха тухай Коммунистическэ партиин политикые амжалтатайгаар бэелүүлһэнэй ашаар мүнөө үедэ манай Советскэ гүрэн техническэ талааран хүсэ ехэтэй, хүсэд һайн хүндэ индустритай болоо. Хүндэ промышленностиие хүгжөөлгэдэ амжалтануудай түйлатдаад байхада арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ эрид ехээр дэбжээхэ бүхы условинууд бии болоо.

Коммунистическэ общество байгуулжа байһан элүүр энхэ хүнэй бүхы талаараа жэгдэ һайнаар хүгжэхэдэ хэрэгтэй эдеэ хоолой продуктнуудай научна үндэһэтэй нормонуудые баримталан, эдеэ хоолой продуктнуудаар хангаха зорилго манай түрэл Коммунистическэ парти табяа. Энэ маша ехэ, һайн һайхан зорилгые дүүргэхын тула Коммунистическэ парти, Советскэ правительство һаядаа эдэ хэдэн тогтоолнуудые гаргаһан байна.

Хубыш түрүүндэ, ажалшадай олондоо худалдан абаха шадалые дээшэлүүлхэ талаар хэдэн хэмжээнүүд абтаа. Энэ жэлэй гүрэл нарада үргэн хэрэглэлэй товарай розничнэ сэнгүүд 46 миллиард түхэргөөр хямдаруулагдаа. Тиин, хүн зоной худалдан абаха шадабаринь 22 миллиард түхэргөөр дээшэлһэн байна. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ халамжа захилга 16 миллиард түхэргөөр доошолуулагдаһан байна. Мүн август болон сентябрь һарануудта хүдөө ажахын налог доошолуулагдаа, малажалай продуктнууд, хартаабха ба овощ гэхэ мэтые худалдан абалгын ба тушаалгын сэнгүүд дээшэлүүлэгдээ, малажалай продуктнуудые уялгата даалгануудай хэмжээн доошолуулагдаа. Налогоор болон уялгата даалгаар бии байһан урда жэлэй үлдэмэл бүхы солюулагдаа. Эдэ бүхы хэмжээнүүдые бодотоор бэелүүлхэдэ колхоз болон колхозникуудай олзо доходууд 1953 ондо 20 миллиардһаа үлүү түхэргөөр дээшэлхэ байна. Гансахан энэ дурсагдаһан хэмжээ-ябуулганууд ашаар хүн зоной худалдан абаха шадабаринь энэ жэлдэ һураа дээшэлһэн байна.

Партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум хадаа малажалай продуктнууд, хартаабха, овощ гэхэ мэтын үнэтэ продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохын тулада социалистическэ хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хүсэтэйгөөр дэбжээхэ гэһэн тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалаа. Пленумэй шиидхэбэринүүд арад зоной байдалые һайжаруулха талаар шэнэ эхэ амжалтанууды дүүргэхэ гайхалтай ехэ перспективэнүүдые нээбэ.

Энэл үдэрнүүдтэ тунхаглагдаһан «Үргэн хэрэглэлэй промышленна товарнуудай үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ ба тэдэнэй шанарые һайжаруулха тухай», «Эдеэ хоолой товарнуудай үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ ба тэдэнэй шанарые һайжаруулха тухай» Советскэ Правительствын ба партиин Центральна Комитедэй тогтоолнууд советскэ хүнэй ажана һайн, зол жаргалта байдалай түлөө манай түрэл партиин, Советскэ правительствын анхарал оролдолго гаргажа байдагайнь эли тодо гэршэ болоно.

Хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин ба бүхы советскэ хүнүүдэй материальна байдалые саашадань һайжаруулха ябадал хангаха гэһэн гол зорилгые баримталан, үргэн хэрэглэлэй промышленна болон эдеэ хоолой товарнуудые ойрын 2—3 жэл соо ехээр бии болгохо ба, мяхаар, загаһаар, тоһоор, сахараар, кондитерска зүйлнүүдээр, консервэнүүдээр ба бусад продуктнуудаар хүн зониие хангалтые эрид ехээр дээшэлүүлхэ гээшэ хойшолуулагдашагүй зорилго болоно гэжэ эдэ тогтоолнууд соо заагдана.

Арадай хэрэглэлэй промышленна болон эдеэ хоолой товарнуудай үйлэдбэрилгэ эрид ехээр дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые эдэ тогтоолнууд хараална. Жэшээлхэдэ, 1956 ондо 1950 онойхитой сасуулбал ноoһон бүд—2,8 дахин, торгон бүд—5,2 дахин, оёдолой машина —5,9 дахин, мебель —3,9 дахин, мяхан —2,4 дахин, колбасна зүйлнүүд —2,2 дахин, шубуунай мяхан—47 дахин, загаһан — 2,1 дахин, сагаан, шара тоһон—2 дахин, сахар песок—2,1 дахин, сахар рафинад —2,6 дахин ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ юм. Тиихэтэй хамта, арадай хэрэглэлэй товарнуудай шанарые һайжаруулха, ассортиментнүүдые үргэдхэхэ хэрэгтэ парти болон правительство тулай ехэ анхарал табина.

Эдэ тогтоолнуудые бодото байдал дээрэ бэелүүлхэ хадаа бүхы советскэ, партиина болон профсоюзна организацинуудай шухала зорилгонууд болоно. КПСС-эй ЦК ба СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа хүнгэн промышленностиин ба эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай урда табигдаад байһан эхэнүүд даалгабаринуудые дүүргэхэдэнь бүхы талаараа туһалхые министерствонууд болон ведомствонуудай хүтэлбэрилэгшэдые, партиина комитедүүдые уялгалһан байна.

Советскэ хүнүүдэй байдалые һайжаруулгада тон шухала анхарал оролдолго гаргаха зуураа партиина, профсоюзна организацинууд, советскэ органууд партиин болон правительствын гаргаһан шухалын шухала тогтоолнуудые ба тэдэнэй табанжэлэй түсэбые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе тэдэнэй дунда бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зэргэтэй.

Парти ба правительствын анхарал оролдолгоор урмашаһан социалистическэ Бурят-Монголой бүхы ажалшад советскэ хүнүүдтэй адли Эхэ оронойгоо улам бэхижэхын түлөө, ажабайдалайнгаа бүри жаргалтай болохын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэжэ байна.

Һайн шанартай ба гоё һайхан бүдүүдые, хубсаһые, бүхэ ба һайхан гутал болон эрхим шанартай бусад товарнуудые ехээр гаргагты, мяханай ба загаһанай продуктнуудые, тоһо, сахар болон эдеэ хоолой бусад товарнуудые ехээр үгэгты, хүн зоной ажаһуудалые хангалтын предприятинуудай сетиие бүхы хэмжээгээр үргэдхэгты гэһэн КПСС-эй ЦК-гэй Октябрьска уряануудай дүлэтэ уряануудые арадай хэрэглэлэй товарнуудые үйлэдбэрилэгшэ хүдэлмэрилэгшэд угаа эхэ баяр баясхалантайгаар хүлеэжэ абаад, социалистическэ гүрэнэйнгөө, түрэл партиингаа даалгабаринуудые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөн

Уйлэлдэр, ноябриин 2-то, Улан-Удэ, Бурят-Монголой Ленинэй нэрэмжэтэ опернэ ба балетнэ театр соо республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн эхилбэ. Зүблөөниие БМАССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй түрүүлэгшэ нүхэр Д. Ц. Цыдыпов нээбэ.

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадаа хүгжөөхэ хэмжээнүүдэй тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые дүүргэхэ талаар республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай» элидхэл БМАССР-эй Хүдөө ажахын бэлэдхэлэй министр нүхэр Д. С. Лесик хэбэ.

Энэ зүблөөн хүдэлмэреэ мүнөө үргэлжэлүүлжэ юм.

Хүдөө ажахын республиканска выставкэ

Ноябриин 1-дэ Улан-Удэ городто хүдөө ажахын республиканска выставкэ нээгдэбэ. Үдэрэй 12 часта республикын Министрнүүдэй Совэдэй түрүүлэгшэ нүхэр Цыремпилоной хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бэлэдхэдэг гүрэнэй һургуулиин воротадахи улаан лентые хайшалхадань, выставкэ харахаяа ерэһэн олон мянган хүнүүд выставкын территори руу оробо. Нүхэр Цыремпилоной үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, тэдэнэр выставкын олон тоото павильонууд худар бүлэг бүлэгөөрөө ошобод.

**

Выставкэ дээрэ республикын хүдөө ажахын бухы һалбаринуудай түрүүшүүлэй түйлалтанууд харуулагдаба.

Һүнэй-товарна механизированнэ фермэ выставкэдэ хабаадагшадай ба харагшадай анхаралые ехээр хандуулаа. Эндэ колхозуудай ба зооветинститудай һуралсалай ажахын ашаг шэмэ ехэтэ племенной үнеэд харуулагдаһан байна.

— Энэ ёһоорхон лэ үнеэн байна лаа. Жэл соогоо аяар 2560 литр һү үгөө, — гэжэ нэгэ наһажаал хүн Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой «Мелодия» гэжэ үнеэ хараха зуураа һахалаа мушхан урматайгаар дуугарна.

— Энэшни юуншье бэшэ, наашаа, энэ үнеэ харыш. 158 үдэрэй турша соо 3 мянга үлүүтэй литр һү һаалгаал,—гэжэ хажуудахи хүниинь харюусана.

—Эндэшни жэл соогоо 6 мянган литр һү үгэдэг үнеэд бии лэ...

Мүн нарин ба нарибтар ноoһотой хонидые, хөөбэр ба һү ехээр үгэдэг үүлтэрэй ямаадые хүнүүд хаража урматайгаар хөөрэлдэнэ. Эндэ асарагдаһан томо сагаан ба сибирскэ эрээн үүлтэрэй гахайнуудые хүнүүд һонирхон хараа. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз «Мишка» гэжэ 23 пүүд амидын шэгнүүртэй эрэ гахай, Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхоз мүн лэ эды шэнээн амидын шэгнүүртэй «Галька» ба «Дипума» гэжэ эмэ гахайнуудые выставкэдэ асарһан байна. Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой асарһан 15 һаратайдаа 279 килограмм амидын шэгнүүртэй болоһон сибирскэ эрээн үүлтэрэй эмэ гахайе, Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой асарһан 255—264 килограмм амидын шэгнүүртэй «Толстая», «Лопоухая» гэжэ гахайнуудые харахадаа выставкэдэ ерэгшэд гахай үсхэбэрилгын ямар ехэ олзо доходтой байһыень бодотоор ойлгобо. Тэдэнэр мүн мал зүбөөр бэлшээн таргалуулгын ба шахалгын ямар ехэ ашагтайе ойлгоо. Үсэлэгдээд байхадаа 41 килограмм шэгнүүртэй хониной ба 24 пүүд шэгнүүртэй сарай мяха тэдэнэр хараа.

Выставкэ дээрэ Мухаршэбэрэй аймагай Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой шубуу үсхэбэрилгын фермэ үргэнөөр харуулагдаа. Энэ фермэ 3984 тахяатай, пекинскэ сагаан үүлтэрэй 1116 нугаһатай ба хитадай сагаан үүлтэрэй 150 галуутай юм. Энэ фермын шубуудһаа нилээд ехэ үдэтэ ноoһон, мяхан ба олон үндэгэн абтана гэжэ фермын хүдэлмэриин дүнгүүд харуулна. Мүнөө жэлдэ тус фермын тахяа бүхэниинь 70 үндэгэ үгэһэн байха юм.

**

Республикын колхозуудай таряан ажалай талаар түйлаһан амжалтануудые харуулһан экспонадууд тон һонирхолтой байна. Томо томо колостой шэниисын, алтан шаргал овёсой ба ороoһоёо даажа ядан һанжуулһан колостой хабарай ба намарай хара таряанай боолтонууд колхозно таряашадай —хүдөө ажахын түрүүшүүлэй тон ехэ дүй дүршэл, хэмжээлэшэгүй ехэ ажал ба гайхамшагта патриотическа хэрэгүүд тухай гэршэлнэ. МТС-эй баян техникээр зэбсэгжэһэн манай республикын колхозно таряашад советскэ агрономическа наукын ба түрүүшүүлэй түйлалтануудые хэрэглэн, һүүлшын жэлнүүд соо өөһэдынгөө таряан ажахые нилээд ургашань дабшуулаа. Энээн тухайнь выставкэдэ харуулагдаһан экспонадууд ба таблицанууд эли тодоор гэршэлнэ. 1946 онойхитой сасуулбал, үнгэрэгшэ 1952 ондо ороoһоной валовой суглуулга 710 процент дээшэлһэн байгаа. Эдэ тоо баримтануудые харахада хүдөө ажахын шухала һалбаринууд болохо хартаабха ба овощ тарилгын ехэ гээгдэлтэй байһаниинь бүришье элитэ болоно. Гэхэ зуура, хартаабха тарилгын эрхим мастернууд Шурыгина, Макарова, овощ таригшад Орлова болон бусадай хүдэлмэриин дүнгүүд манай республика дотор эдэ шухала һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ угаа ехэ арга боломжонууд ба резервнүүдэй бии байһые гэршэлнэ.

**

Выставкэ дээрэ харуулагдаһан тэжээл бэлэдхэлэй түрүү бригадануудай хүдэлмэриин дүнгүүд ногоо ба тэжээлэй корнеплодуудые тарилгын талаар түрүү ажахынуудай дүй дүршэл хадаа республикын колхозуудта тэжээлэй проблемые амжалтатайгаар шиидхэхэ ехэхэн арга боломжонуудай бии байһые харуулна. Жэшээлхэдэ, Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Сахияевай хүтэлбэрилдэг тэжээл бэлэдхэлэй бригада байгша ондо 80 гектар сабшалан дээрэһээ га бүриин 34 центнер үбһэ хуряагаа. Бичурын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригада 78 гектар талмайн га бүриһөө 55 центнер эрхим шанартай үбһэ хуряаһан байна. Онохойско гүрэнэй селекционно станциин ургуулһан волоснец, житняк гэжэ ба бусад ногоонууд эндэ харуулагдаба. Выставкэдэ ерэгшэд колхозуудай ба бусад ажахынуудай полинууд дээрэ ургуулагдаһан тэжээлэй томо томо корнеплодуудые хаража, ехэтэ һонирхон хөөрэлдэнэ. Үнэхөөрөөшье манай республикын олохон колхозууд тэжээлэй корнеплодуудай үндэр ургаса хуряана. Жэшээнь, Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз га бүриһөө 400 центнер турнепс, Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз —360 центнер турнепс хуряаһан байна. Тиихэдэ Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз га бүриһөө 200 центнер тэжээлэй свёкло хуряагаа. Зооветеринарна институдай һуралсалай ажахын полинууд дээрэһээ гектар бүриин 385 центнер тэжээлэй морковь хуряагдаһан байна.

**

Выставкын «Хүдөө ажахын механизациин» таһагта харуулагдаһан олон тоото элдэб янзын машинанууд манай Эсэгэ ороной хүдөө ажахын машина бүтээлгын амжалтын түлөө, манай хүдөө ажахые саашадань хэмжээлэшэгүй ехээр механизацилха угаа ехэ арга боломжонуудай бии байһанай түлөө тон ехэ омогорхол түрүүлнэ. «Универсал» гэжэ юрын колесно тракторнууд, хартаабхын ба овощной культурануудай ряд хоорондын газарые элдүүрилдэг машинанууд, хүсэ ехэтэ гусенична тракторнууд, силос хэршэдэг, үбһэ һуридэг машинанууд, олон корпустой тракторна плугууд, тракторна культиваторнууд, сенокосилканууд, кормозапарнигууд, үнеэ һааха электромеханическа аппарадууд ба бусад олон машинанууд эндэ харуулагдана. Тэдэнэр түд бүридөө хэдэн олон колхознигуудай хүдэлмэриие һэлгэжэ, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй процессүүдые нилээд түргэдхэнэ.

— Иимэ техникые шадамараар хэрэглэхэдээ хүдөө ажахыгаа ямар түргэнөөр хүгжөөжэ шадаха гээшэбибди!—гэжэ Бичурын МТС-эй директор нүхэр Нетёсов хөөрэнэ.

— Тиимэ даа, тон зүб хэлэнэт. Иимэ хүсэ ехэтэ техникые гартаа барижа ябаһан манай суута механизаторнууд гайхамшагта юумэ хэнэ, саашадаашье хэхэ байна,—гэжэ нэгэ үбгэн колхозник харюусана.

Выставкэдэ асарагдаһан элдэб янзын ондоошье машинануудай дэргэдэ имэнүүд хөөрэлдөөн болоно. Энэ хадаа хүдөө ажахын техникын ба механизацилгын саашадаа хизаарлашагүй ехээр ургаха байһанда советскэ хүнүүдэй найдамтайгаар этигэжэ байһаниие гэршэлнэ. Имагтал эдэ гайхамшагта машинанууд билэниие коммунистическэ үглөөдэртэмнай хүрэлсэхэ гэжэ тэдэнэр этигэнэ.

**

Выставкэ дээрэ арадай ажахын элдэб олон һалбаринуудһаа тон һонирхолтой ба һайн экспонадууд харуулагдана. Зүгы үсхэбэрилэгшэдэй, сад таригшадай хүдэлмэриин дүнгүүдые, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай гаргаһан продукциие эндэ ерэгшэд һонирхон харана. Улан-Удын үрэ жэмэсэй туршалгын станциһаа асарагдаһан томо томо сортын яблоконуудые ба бусад олон үрэ жэмэсүүдые выставкэдэ ерэгшэд тон ехээр һонирхон хараа. Энэ станци сад таригшадай, колхознигуудай дунда ехэ мэдээжэ ба хүндэтэй болонхой. Жэшээнь, энэ станци 1949 ондо колхозууд ба сад таригшадта яблониин 696 эшэ худалдаһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 11.303 эшэ худалдаһан байна.

«Ой тайга ба ангай арһан» гэжэ таһаг соо харуулагдаһан экспонадууд манай ой тайгада гайхамшагта ехэ баялигай бии байһые харуулна. Баргажанай булган, халтар хара ба шара үнэгэд, шоно, шэлүүһэн, доргон, хэрмэн, ондатра болон бусад үнэтэ ангуудай арһан энэ таһаг соо табигданхай.

Улан-Удын сэмбын фабрикын гаргадаг сэмбэ ба одеялanууд, олзоборилгын артельнүүдэй гаргадаг валенканууд ба трикотажна хубсаһанууд, эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай гаргадаг продуктнууд выставкэдэ ерэгшэдые ехэтэ һонирхуулаа. Эдээниие хараха зуураа, иимэ зүйлнүүд манай магазинуудта яахадаа хомор бэ гэжэ хүнүүд гайхаха ёһоороо гайхана. Жэшээнь, нүхэр Кормишкин сэмбын фабрикын гаргаһан гоё үнгэтэй, зөөлэхэн одеяла тээшэ заажа, «энээниие манай эндэхи сэмбын фабрика үйлэдбэрилнэ гээшэ гү? Хэрбээ тиимэ һаань, иимэ одеяланuудынь худалдаанда юундэ гарагданагүйб?»—гэжэ гайхан асууна.

Выставкэ юрэнхы дээрээ яһала һайнаар эмхидхэгдээ. Гэбэшье, выставкые бүри һайнаар, бүри боломжотойгоор саашадань эмхидхэн ябуулхыень республиканска выставкомдо һануулха хэрэгтэй. Выставкэ дээрэ капитальнаар түхеэрэгдэһэн саг үргэлжын павильонуудай байханьт, мүн павильон бүхэнэй дэргэдэ выставкэдэ хабаадагшадай өөһэдынь байжа, түйлалтанууд тухайгаа хөөрэжэ үгэдэг байхань шухала гэжэ һанагдана. Тэрэшэлэн выставкэдэ хабаадагшад ба харагшадые культурнаар хангаха хэрэгтэй.

Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн

Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн гурбан үдэр үргэлжэлөөд, октябриин 31-дэ Москвада дүүрээ.

Өөрынгөө элидхэл соо СССР-эй Үргэн хэрэглэлэй промышленна товарнуудай Министр нүхэр А. Н. Косыгин «Үргэн хэрэглэлэй промышленна товарнуудай үйлэдбэри үргэдхэхэ ба тэдэнэй шанар һайжаруулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй ба КПСС-эй Центральна Комитедэй Тогтоолые дүүргэлтэ хангаха хэмжээ-ябуулганууд ба хүнгэн промышленностиин зорилгонууд тухай тодорхойгоор тогтон хэлэбэ.

Үргэн хэрэглэлэй гол товарнуудые гаргаха талаар табадахи табанжэлэй түсэбэй даалгабаринууд болзорһоо урид дүүргэгдэхэ юм гэжэ нүхэр Косыгин тэмдэглэбэ. Торгон бүдүүдые гаргаха талаар промышленность 1955 ондо түсэблэгдэһэн хэмжээндэ хүрэһэн байна. Ноoһон бүдүүдые, оёдолой ба трикотажна зүйлнүүдые бүтээн гаргаха талаар табанжэлэй даалгабари дүрбэн жэлдэ дүүргэгдэхэ юм. Ойрын хоёр жэл соо хлопчатобумажна бүд үйлэдбэрилгэ нэгэ миллиард метрээр ехэ болохо байна. 1956 ондо торгон бүдүүдые үйлэдбэрилгэ 1950 онойхитой сасуулхада таба дахинһаа үлүүгээр ургаха. Ноoһон бүдүүдые, арһан гутал, трикотаж, хубсаһа ба бусад зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ саашадаа хүгжөөгдэхэ юм.

Үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые бүтээн гаргаха үргэн программа бэелүүлхын тулада 400 шахуу предприятинууд баригдажа, 800 гаран фабрика ба комбинадууд шэнээр байгуулагдажа ба үргэдхэгдэжэ байна. 1954 ондо капиталовложениин хэмжээн энэ жэлэйхитэй сасуулхада хоёр дахинһаа үлүүгээр ехэ болохо юм. Томо шэнэ үшөө 100 предприяти баригдажа эхилхэнь.

Хүн зоной ехээр хэрэглэдэг товарнуудые, сэбэр ноoһон бүдүүд, меланжева ба ворсово хлопчатобумажна бүдүүд, фланели, штапельна полотно, рантова гутал, һайжаруулагдаһан ассортиментын оёмол зүйлнүүдые ехээр үйлэдбэрилгэдэ гол анхарал хандуулагдана.

А. Н. Косыгин үйлэдбэриин дотоодын резервнүүдые дутуугаар ашагладаг хэдэн олон предприятинуудай хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнуудые зааба. Түхеэрэлгын бүтээсые дээшэлүүлхын, ажал ехэтэй процессүүдые механизацилхын, ажалые һайнаар эмхидхэхын тулада, үйлэдбэриин новаторнуудай ба түрүү предприятинуудай дүй дүршэл дэлгэрүүлхын тулада үшөө ехэ юумэ хэхэ хэрэгтэй байна.

Бүтээн гаргаһан зүйлнүүдэй шанар ба гоёолтые һайжаруулха, ассортиментыень үргэдхэхэ зорилгонууд промышленностиин бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй гол анхарал хандуулха ёһотой. Эрхим шанарай продукци бүтээн гаргахын түлөө мүнөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ хүдэлмэрилэгшэ бүхэн фабрикынгаа маркын нэрэ хүндын түлөө харюусалга мэдэрхэ ёһотой. Предприятинуудай коллективүүд сортын талаар түсэбые дүүргэлтын дунда зэргын тоогой түлөө тэмсэхэһээ гадна, бүдэй метр бүхэнэй, паар гутал бүхэнэй, костюм, платье бүхэнэй, оймһо ба промышленностиин бусад зүйлнүүдэй шанарай түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Элидхэл тушаа 50 шахуу хүн үгэ хэлэбэ. Тэдэнэй дунда —Сталинска шангай лауреадууд Чутких ба Ковалев, союзна республикануудай үргэн хэрэглэлэй промышленна товарнуудай министрнүүд: РСФСР-эй — нүхэр Рыбаков, Украинска ССР-эй —нүхэр Еспенко, Литовско ССР-эй —нүхэр Филипавичюс, Ивановска областиин хлопчатобумажна промышленностиин Главна управлениин начальник нүхэр Смирнов, Киржачска торгоной комбинадай директор нүхэр Марков, «Парижская Коммуна» гэжэ Московско гуталай фабрикын мастер нүхэр Савельева, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гэй түрүүлэгшэ нүхэр Коробова, «Рабочий» гэжэ Ленинградска фабрикын нэхэгшэ нүхэр Материкова ба бусад үгэ хэлэбэ.

Арадай хэрэглэлэй товарнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилгэдэ шэглүүлэгдэһэн парти ба правительствын шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон, хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Хоёр—гурбан жэлэй турша дотор бүдөөр, гутал хубсаһаар ба олоной хэрэглэхэ промышленна бусад товарнуудаар хүн зоной хангагдаха ябадалые эрид дээшэлүүлхэ гэһэн шухала ба хүндэтэ зорилгые нэрэтэй түрэлэйгөөр бэелүүлхын тулада тэдэнэр бухы хүсэеэ зорюулна.

Зүблөөндэ хабаадагшад предприятинуудые барилгада ба шэнээр байгуулгада, тэдэниие түрүү техникээр зэбсэглэлгэдэ, кадрнуудые бэлэдхэхэ асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулба.

Хүнгэн промышленностиие түхеэрэлгээр бүрин хангадаггүй машина бүтээгшэдтэ, мүн гоё һайхан ба бүхэ будагуудаар, юумэнэй шанар ба ассортимент һайжаруулха ябадалда шухала хэрэгтэй бусад химикадуудаар хүнгэн промышленностиин эрилтэ муугаар хангадаг химическэ промышленностьда ехэ эрилтэ хэгдэһэн байна.

Промышленностиин һалбаринуудаар хэдэн секци тус зүблөөн дээрэ хүдэлмэрилөө.

Зүблөөндэ хабаадагшад продукциин шанар ба ассортимент һайжаруулха, үйлэдбэриие түсэблэлгэ ба эмхидхэлгэ, түүхэй эд ба материалнуудаар хангалга, хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэдэй кадрнуудые бэлэдхэлгэ һайжаруулха ба бусад асуудалнуудаар бодото олон дурадхалнуудые оруулба.

СССР-эй Үргэн хэрэглэлэй промышленна товарнуудай Министр нүхэр А. Н. Косыгин түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые амжалтатайгаар бэелүүлхэ

КПСС-эй Бичурын айкомой пленум

Партиин Бичурын айкомой пленум һаяхан болобо. «КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй дүнгүүд ба аймагай хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар аймагай партийна организациин зорилгонууд» гэһэн асуудал тус пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ асуудалаар партиин айкомой секретарь нүхэр Хлебников элидхэл хэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, хүдөө ажахыгаа хүгжөөн дэбжээхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри аймагай партийна организаци хэжэ байна гэжэ пленум тэмдэглэбэ. Гэхэтэй хамта, хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэдэ горьтой дутуунуудай бии байһан тухай, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд тухай элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглэһэн байна.

Малажалые хүгжөөхэ түсэбөө аймагай колхозууд бүхы түрэлэй малаар горьтойгоор үлүүлэн дүүргэхэ, малай ашаг шэмые бүри дээшэлүүлхэ арга боломжотой байгаа. Гэбэшье, аймагай колхозууд хони үсхэбэрилхэ түсэбөө миил 93,5 процент дүүргэһэн байна. Тиихэдэ үнеэдэй тоо эбэртэ бодо малай тоогой оройдоо 31 процент болоно. Һаамхай үнеэн бүриһөө 662 литр һүн һаагдаһан, хонин бүриһөө 1,6 килограмм нооһон хайшалагдаһан байха юм. Энэ жэлдэ олон мал гарзалаа. Калининай нэрэмжэтэ, «Коминтерн», Молотовой нэрэмжэтэ ба партиин XIX съездын нэрэмжэтэ колхозуудта илангаяа мал олоор гарзалһан байна. Эдэ бүгэдын гол шалтагаан юуб гэхэдэ, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон МТС-үүдэй директорнүүд мал харууһалга һайжаруулха тухай, илангаяа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай анхарал багаар табина. Тэжээл бэлэдхэхэ түсэб жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэнэгүй. Энэ жэлдэ адуу малаа бүдүүн тэжээлээр миил 60 процент хангаһан болобошье, соломо ба михиинынгээ хахадыень аймагай колхозууд үшөө соможо абаагүй байха юм. Колхозуудта Бичурын сахарна заводой үгэхэ болоһон 5 мянган центнер жом зөөгдэнэгүй.

Малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэхэ хэмжээнүүдые аймгүйсэдком абанагүй. Үбэлжэлгэдэ колхозуудай хэр зэргэ бэлэн болоһые мүнөө хүрэтэр шалгаагүй байха юм.

Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ талаар ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые партиин айком һулаар бэелүүлнэ гэжэ пленум тэмдэглэбэ. Соломын узуур хахалха түсэб аймаг дотор оройдоо 55,8 процент дүүргэгдээ. Тарилгын үрһэ гүйсэд хааха арга боломжотой байбашье, үрһэнэй фонд хааха түсэбөө 74 процент дүүргэһэн байха юм. Парниково рама бүтээхэ ба теплицэнүүдые бариха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Колхозууд ба МТС-үүд тарианай газар болон сабшалан уһалха арга боломжонуудаа дутуугаар хэрэглэнэ. Уһалууриин системэнүүд хүсэд ашаглагданагүй. Намарай сагта газар уһалха хүдэлмэри оройдоошье хэгдэдэггүй байха юм. Агротехническэ бусад хэмжээ-ябуулганууддай түсэб дүүргэгдэнэгүй.

Пленум дээрэ хамта 19 хүн үгэ хэлээ. Тэдэнэр болбол аймагай ажалшадай политическэ ба ажалай дэбжэлтые КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлгэдэ зорюулха шухала байһан тухай, ашаглагдаагүй арга боломжонууд тухай, хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ талаар партиин айкомой хүдэлмэридэ байһан дутуунууд тухай хэлэһэн байна.

Пленум болбол аймагай хүдөө ажахые эрид ехээр хүгжөөн дэбжээхэ хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

КПСС-эй Хориин айкомой пленум

«КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин зорилгонууд тухай» асуудал партиин Хориин айкомой ээлжээтэ пленум дээрэ һаяхан зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар партиин айкомой секретарь нүхэр Санжиев элидхэл хээ.

«Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумээр советскэ арадай үмэнэ табигдаһан асари ехэ зорилгонууд тухай, энэ түүхэтэ шиидхэбэриие аймагай ажалшадай угаа ехээр һайшаан угтаад, тэрэниие бэелүүлхын түлөө мүнөө тэмсэжэ байһан тухай элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Аймагай хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан амжалтанууд тухай хэлэхэ зуураа, колхозуудай машинно-тракторна станцинуудай ажал-ябуулгадахи горьтойхон дутагдалнуудые элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд элирүүлбэ.

Колхозуудай эбэртэ бодо малай, тэрэ тоодо үнеэдэй тоо дайнай урда тээхи хэмжээндэ үшөө хүрөөгүй, ашаг шэмэ үгэлгэнь тон бата байһаар. Хонид удаанаар үдэнэ. Тэдэнэй үүлтэр һайжаруулха, нооһо үгэлгые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд хангалтагүйгөөр абтана.

Эдэ дутуунууд юун дээрэһээ гарааб гэхэдэ, малажал хүгжөөлгын үндэһэ һуури байһан тэжээлэй бата бэхи база байгуулагдажа шадагдаагүй байба. Ниитын адуу мал типовой дулаан байраар хүсэд хангагдаадүй. Малай харууһан муу байна. Тиихэдэ, аймагай МТС-үүд малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха хэрэгтэнь колхозуудта муугаар туһална. Партиин айком ба аймгүйсэдком ажахынгаа гол һалбариие үшөө халирхайгаар хүтэлбэрилнэ.

Мүн тарианай, хартаабха ба овощиин ургаса багаар абтана.

Аймагайнгаа хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар ямар арга боломжонуудай ба доторой резервнүүдэй колхозуудта, машинно-тракторна станцинуудта бии байһые пленумдэ хабаадагшад элирүүлһэн байна.

Пленум болбол аймагай хүдөө ажахые саашадань эрид ехээр хүгжөөхэ хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой механическа заһабарилгын цехын коллективэй дунда Агууехэ Октябрьска революциин 36-дахи ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ. Тус цехын комсомолец Владимир Гурулёвой хүтэлбэрилдэг слесарьнуудай бригада мүрысөөндэ түрүүлжэ, халаанайнгаа даалгабариие үдэр бүри 200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн цехын эрхим мастер Амвросий Михайлович Кравцов (зүүн гарһаа) мөөри точилдохо станогые заһабарилха тухай нүхэр Гурулёвто заабари үгэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Арьбалалта хэхын түлөө тэмсэнэгүй

Мяханай комбинадта продукциин өөрынь үнэ яахадаа ехэб?

Партиин XIX съездын директивэнүүдһээ үндэһэлэн, энэ жэлдэ промышленна продукциин өөрын үные 6,1 процент химдаруулхаар гүрэнэй түсэб соо хараалагдаа. Промышленна продукциин, шэнэ барилганаудай үные саг үргэлжэ химдаруулга табадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ туйлай ехэ удхашанартай.

Табадахи табанжэлэй түсэб тушаа директивэнүүд соо заагдаһанай ёһоор Улан-Удын мяха-консервын комбинат промышленна продукциин өөрын үные 2 процент, барилгын үные—5,6 процент химдаруулха ёһотой байгаа. Түүхэй эдүүдые, материалнуудые болон электроэнерги арьбалалга, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ, хүдэлмэришэдэй хүсые зүбөөр ашаглалга энэ зорилгонуудаа бэелүүлгэдэнь гол услови болохо байгаа. Теэд, комбинат энэ талаар хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Комбинадай коллектив гүрэнэй түсэбые тоогой, илангаяа шанарай талаар дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл үшөөл хээдүй байһаар.

Энэ жэлэй сентябриин 1-нэй байдалаар тус комбинат промышленна продукциин өөрынь үные түсэбөөр хараалһанда орходоо коммерческэ талаар 99,1 процент, фабрично-заводской талаар — 103,1 процент дүүргэбэшье, олон цехүүдтэ арьбалалта, алмалта хэхын тулада технико-экономическа үндэр показателиин түлөө горьтой тэмсэл хэгдэдэггүй байна. Жэшээнь, үүсэлэлгын цехтэ ехэ хэмжээнэй өөхэ дутуу абаһан, арһанда ехэ голодһо гаргахаһаа гадна, шанар муутай ехэ хэмжээнэй продукци үйлэдбэрилһэн байха юм. Тиихэдэ, өөхэнэй цех хайлуулагдаһан өөхэ багаар үйлэдбэрилхэ зуураа, өөхэнэйнгөө сортностиие доошонь оруулаа. Гэдэһэнэй цехтэ гэдэһэнүүдэй зарим хубинь эсэстээ хүрэтэр буйлуулагданагүй, миил хаягдана. Тиимэһээ продукциин өөрынь үнэ ехээр нэмэнэ. Техническэ фабрикадуудай цех шанар муутай продукци үйлэдбэрилнэ, гаргаша ехээр хэнэ. Эбэрээр эд товар үйлэдбэрилдэг цех бүтээн гаргаһан продукциингаа өөрынь үные аяар 64 процент хүрэтэр дээшэлүүлээ.

Модон амһарта болон хайрсаг хэдэг цехынхид продукциингаа үные үнгэрһэн 8—9 һара соо түсэбөөр хараалһанда орходоо аяар 430,6 мянган түхэригөөр дээшэлүүлһэн байна. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, комбинат өөрыгтөө леспромхозтой байбашье, үнэ ехэтэй модо ондоо тээһээ худалдан абаад, холо газарһаа өөрынгөө автомашинаар шэрэһэн байгаа.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ, ажал ба салингай түлэбэриие зүбөөр эмхидхэлгэ продукциин үные химдаруулгада шухала условинууд болохо байна. Гэхэ зуура, комбинат ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө дүүргээгүй. Юун дээрэһээ энэ байдал тохёолдооб? Цехүүдтэ ажаллажа байһан хүдэлмэришэдэй хүсые зүбөөр хэрэглэжэ шаданагүй, олон тооной хүдэлмэрилэгшэдые штадһаа үлүүгээр барина. Саг зуураар хүдэлмэрилһэн хүнүүд олон. Энээн дээрэһээ боложо салингай фонд үлүү ехээр гаргашалагдана.

Комбинадай цехүүдэй, таһагуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд, мүн мастернууд болон механигууд салингай фондые гаргашалха хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандана. Хүдэлмэришэдтөө салингынь худалаар нэмэжэ бэшэһэн баримтанууд байһан юм. Жэшээнь, литографна цехын начальник нүхэр Симухин 4,5 тонно ашаа шэрэһэн шофёрто 12 тонно шэрээ гэжэ замайнь хуудаһан дээрэ худалаар бэшээ һэн. Иимэ баримтанууд комбинадай гаражда, моридой паркда бии. Литографна цехын начальнигай уялгые дүүргэгшэ нүхэр Баруздова хүдэлмэришэн Белых гэгшын 600 түхэригтэ хэһэн ажалыень 1500 түхэригэй гэжэ наряд бэшэһэн байгаа. Тэрэшэлэн барилгын хүдэлмэри дээрэ эдэ мэтын баримтанууд олон үзэгдэнэ.

Эдэ бүхы дутуу дунданаудые дары усадхажа, партиин XIX съездын директивэнүүд соо үгтэһэн арьбалалта хэхэ талаар тодорхой заабариие бэелүүлхэ гээшэ комбинадай хүтэлбэрилэгшэдэй арюун уялга мүн.

Н. Святогор.

Советскэ залуушуулай Антифашистска комитедэй
МЭДҮҮЛГЭ

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые аршалан хамгаалхын ба бэхижүүлхын тулада уласхоорондын арсалдаата проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө уласхоорондын кампани ябуулхыень арадуудые уряалһан байна.

Дэлхэйн үргэн ниитэ залуушуул, эгээн элдэб янзын политическэ болон шажанай үзэлтэй хүнүүд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй һайн һайхан үүсхэлые өөһэдынгөө амгалан тайбан ерээдүйн, дайнай аюумшагта муухай байдалда оруулагдаагүй ажабайдалай найдабариие бэелүүлгын бодото зэбсэг мүн гэжэ тоолоно. Һаяхан үнгэрһэн залуушуулай Бүхэдэлхэйн Гурбадахи конгресс 106 оронуудай хүбүүд ба басагадай үмэнэһөө уласхоорондын арсалдаануудые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө, ябуулагдажа байгаа дайнуудые болон арадуудай бэеэ даанхай байдалда эсэргүү агрессивнэ аашануудые болюулхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень бүхы дэлхэйн залуушуулые уряалһан байгаа.

Эб найрамдалай ба хани барисаанай агуухэ һайндэр—Бухарестдэ энэ зун үнгэргэгдэһэн залуушуулай болон студентнэрэй Бүхэдэлхэйн IV фестиваль хадаа бүхы оронуудай залуушуулай хоорондо эб найрамдалай, хани барисаанай, ахадүүгэй харилсаануудые байгуулжа болоомоор байһанай эли тодо ба этигэл найдабаритай гэршэ мүн болоо һэн.

Корейскэ ба хитад арадуудай, эб найрамдалай ба демократиин бүхы латериин томо илалта болоһон Корейдэ эблэрэлгые баталалга уласхоорондын ямаршье проблемэнүүдые шуһата тулалдаанай ба буу зэбсэгүүдэй хүсөөр бэшэ, харин эбэй ёһоор шиидхэлгын арга боломжын бии байһаниие харуулаа. Арадуудай хоорондын харилсаануудтахи түгшүүритэ байдалай һуларжа байһан ябадал манай сагай залуу үетэнэй эгээл һайн һайхан һанаан сэдьхэлдэ болон дура зоритто таарана.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай агууехэ хэрэгэй илан мандалга —советскэ залуушуулай, бүхы советскэ хүнүүдэй нангин уг зорилго мүн. Советскэ Союзай залуушуул эб найрамдалай ба эрхим һайн ерээдүйн түлөө 90 оронуудай 83 миллион хүбүүд ба басагадые нэгэдүүлэн тэмсэгшэ демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин толгойлдог уласхоорондын демократическа залуушуулай хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна.

Бидэнэртэй хамта эб найрамдалай ба зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ агууехэ Хитадай, арадай демократиин оронуудай, Германска демократическа республикын залуушуул жагсан ябана.

Бидэнэртэй хамта эб найрамдалай ба зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ капиталистическэ оронуудай хэдэн миллион түрүү хүбүүд ба басагад, нэгэдэмэл хүсэлэл оролдолгоороо өөрынгөө ажабайдалай интересүүд болон эрхэнүүдые аршалан хамгаалхые эрмэлзэдэг гасалан зоболондо байһан колониинуудай залуушуул жагсан ябана.

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдһээ гадна, шэнэ дайн байлдаануудые, шэнэ шуһата дайнуудые хүсэдэг реакциин болон агрессиин харанхы муухай хүсэнүүд дэлхэй дээрэ бии гэжэ залуушуул һайн мэдэдэг юм. Эдэ хүсэнүүд корейскэ проблемые эбэй ёһоор шиидхэлгэ таһалдуулхые эрмэлзэнэ, Германиие ... мократическа ёһоор нэгэдүүлхэ ... рэгтэ али болохоор һаад ушару... на, буу зэбсэг яаралтайгаар ... тээн гаргалгын политикые үрдын... даал адляар үргэлжэлүүлжэ бай...

Иимэ политика ябуулдаг ба с... гэй зорилгонуудта туйлай ехэ з... сэг хэрэгсэлнүүдые гаргаша... оронуудта ажалша залуушуул б... хирыншье экономическа, социал... болон политическэ эрхэнүүдһээ ... һагдана. Эдэ оронуудай залуушу... өөрынгөө үглөөдэртэ найдада... ба тэрээнһээ айн ажаһуудаг, х... миллион ажалша залуушуул а... хүдэлмэригүй байдаг, хүн шэн... ажаһуулгые хангажа шадаха са... хүлһэ абадаггүй. Һуралсаха, с... эрхилхэ, амарха арга боломжо... байха юм. Мүн дайн дажар ха... залуу үетэнэй өөрынь ами на... аюулда хүргэнэ.

Эб найрамдалай дайсадай б... муухай һанаашалгануудта ха... болгон, бүхы оронуудай ба кон... нентнүүдэй хүбүүд ба басагад ө... дынгөө зэргэнүүдые бүри ниг... нэгэдүүлэн жагсааха, эб найрам... лые ба уласхоорондын аюул... байдалые аршалан хамгаалхын ... лөө бүри эдэбхитэйгээр тэмс... залуу үетэнэй дэлхэй дээрэ аю... гүй байдалда ажаһууха эрхы... эрхим һайн ерээдүйдэ болон ... жаргалда найдадаг эрхыень ... ляан абахые һэлэдэг хүсэнүү... хорото аашануудай урдаһаа һэ... жээ дээшэлүүлхэ уялгатай.

Советскэ Союзай хэдэн мил... хүбүүд ба басагадай үмэнэһөө ... ветскэ залуушуулай Антифашист... комитет болбол оронуудай ... бэетэйгээ хэлсээнүүдые ябуу... уласхоорондын проблемэнүү... эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө у... хоорондын кампани үнгэргэхэ т... Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Со... дэй үүсхэлые халуунаар дэмжэ...

Эб найрамдалые ба арадуу... аюулгүй байдалые аршалан х... гаалхын түлөө хэлбэришэгүйгө... ба эсэшэ сусашагүйгөөр тэмс... Агуухэ социалистическэ гүрэ... ажаһуудаг байһандаа Совет... Союзай залуушуул омогорходог... Манай Эхэ ороной хүбүүд ба б... гад гүрэнүүдэй өөһэд хооронд... харилсаата хэлсээнүүдэй үнд... һуури дээрэ мүнөө үеын уласх... рондын байдалай арсалдаата ... али шиидхэгдээгүй ямаршье а... далые эбэй ёһоор шиидхэлгын ... га боломжодо гүнзэгыгөөр най... этигэнэ.

Советскэ залуушуулай Анти... шистска комитет болбол уласх... рондын арсалдаата асуудалнуу... эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө, б... оронуудай залуушуултай хани ... рисаагаа бэхижүүлхын түлөө т... сэлээ эдэбхитэйгээр үргэлжэлү... хыень ба шангадхахыень Совет... Союзай бүхы хүбүүд ба басага... уряална.

Бидэнэр бүхы дэлхэй дээрэ ... найрамдалай түшэг тулгуури б... һон өөһэдынгөө агууехэ Эхэ о... ной хүсэ шадалые саашадаашье ... ри ехэ хүсэтэйгөөр ба эдэбхи... шээлтэйгээр бэхижүүлхэбди, ... мышленностьдахи, хүдөө ажах... хи, транспортдахи, манай амга... тайбан байгуулалтын бусад ... һалбаринуудтахи үйлэдбэри... амжалтануудые арьбадхахабди.

Бүхы оронуудай залуушуу... хоорондохи эб найрамдал ба ... барисаан мандаха болтогой!

Советскэ залуушуулай Анти... шистска коми...

Хүдөө ажахые тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ

Н. ФЕДОРОВ, КПСС-эй Кударын айкомой секретарь

Партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор, мүн тэрэшэлэн партиин обкомой һаяхан болоошо пленумэй тогтоол соо заагдаһан дутуу дунданууд манай аймагай колхозуудта ба МТС-үүдтэ сэхэ хамаатай гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Манай аймаг имагтал хүдөө ажахы эрхилдэг байбашье, хүдөө ажахыгаа талаар ехээр гээгдэжэ ябана. Жэшээнь, 100 гектар газар бүхэндэ хубааха болоо һаа, 1952 ондо оройдоо 3 центнер мяха, 15 центнер һү манай аймагай колхозуудта абтаһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ һаамхай үнеэн бүхэнһөө миил 538 литр һү һаагдаа. Тиихэдэ энэ жэлэй 9 һарын туршада дунда жэшээгээр үнеэн бүриһөө арайхан 547 литр һүн һаагдаба. Хонидһоо тон бага нооһон хайшалагдана. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада хонин бүриһөө дунда жэшээгээр миил 1,4—1,5 килограмм нооһо хайшалжа абаһан байнабди.

Тиихэдэ аймагаймнай олохон колхозууд хүдөө ажахын культурануудай тон бага ургаса абана.

Эдэ баримтанууд юу гэршэлнэб гэхэдэ, манай аймагай партийна болон советскэ органууд хүдөө ажахые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилдэг, хүдөө ажахые хүгжөөлгын перспективнэ гол шухала асуудалнуудые шиидхэдэггүй байна. Партиин айком ба аймгүйсэдком, мүн тэрэшэлэн колхозуудай правленинүүд, МТС-үүдэй директорнүүд, тэдэнэй партийна эхин организацинууд ниитын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгые мүнөө болотор хүсэд шиидхээгүй байһаар. Сабшалангай газарнуудые һайжаруулха талаар өөдтэй хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Гэхэ зуура, үбһэ ногооной баян ургаса манайшье аймагай колхозуудай абажа шадаха байһыень түрүү луговодуудай дүй дүршэл харуулна. Жэшээнь, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэлгын бригада (бригадирынь коммунист нүхэр Цыбиков) сабшалангайнгаа газарые һайжаруулһанай ашаар энэ жэлдэ 120 гектар талмайн гектар бүхэнһөө дунда жэшээгээр 25 центнер үбһэ, мүн зарим участогуудай га бүхэнһөө 60 гаран центнер үбһэ хуряажа абаһан байха юм. Энэ хадаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха талаар үшөө хэрэглэгдээгүй тон ехэ арга боломжын колхозуудта байһыень гэршэлнэ.

Машинно-тракторна станцинууд колхозуудай ниитын ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Теэд манай аймагай хоёр МТС-үүд — Ехэ-Кударын ба Хамнигадайн машинно-тракторна станцинууд үшөөл хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Эдэ машинно-тракторна станцинууд тракторна хүдэлмэриин түсэбые ниитэ дээрэнь зөөлэн хахалалгаар дүүргэбэшье, харин янза бүриин хүдэлмэрээр, жэшээнь, намарай пар хахалха, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха, малда тэжээл бэлэдхэхэ ба байра бариха даалгабаринуудаа холо дүүргэнэгүй. Энэ яахадааб гэхэдэ, трактор, машинануудаа МТС-үүд гүйсэд дүүрэнээр ашаглажа шаданагүй.

Һаяхан партиин айкомой ээлжээтэ пленум үнгэргэгдэжэ, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй дүнгүүд ба хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ талаар аймагай партийна организациин зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Партиин айкомой пленум хадаа ниитын адуу малай тоо толгойе олошоруулхатаяа хамта, ашаг шэмэ үгэлгыень эрид дээшэлүүлхэ, ороoһото культурануудай ургасые эрид ехэ болгохо хэмжээнүүдые хараалба.

Ерэхэ жэлэй туршада аймагаймнай колхозууд дайнай хойто тээхи 1945 оноймhoo эбэртэ бодо малаа 35 процент олошоруулжа, үнеэдэй тоо эбэртэ бодо малай 40 процент болгохо, гахайнуудаа 6 дахин, хони ба ямаадаа 1,5 дахин олошоруулха зэргэтэй.

Ерэхэ жэлдэ колхоз бүхэн дунда жэшээгээр һаамхай үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха ёһотой. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада бүхы үнеэдые тобир тарганаар ондо оруулха, республикын түрүү һаалишадай дүй дүршэлые манай аймагай колхозуудай һаалишадай дунда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гээшэ тон шухала. Тиихэдэ ороoһото культурануудай ургасые эрид дээшэлүүлхэ, гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 15 центнер шэниисын ба хара тарианай ургаса абаха болонобди. Колхоз бүхэн дүүрэн севооборотдой болоод, газараа һайнаар элдүүрилээд, тарианажалдаа комплексно агротехническэ хэмжээ-ябуулганаудые бүримүһэн бэелүүлээд байгаа һаа иимэ, мүн энээнһээ үшөө ехэшье ургаса абажа шадаха байна. Энэ хэрэгтэ машинно-тракторна станцинууд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Түбхын түрүүндэ машинно-тракторна станцинууд техникэеэ гүйсэд дүүрэнээр ашаглаха, тракторна хүдэлмэриин шанарые эрид һайжаруулха уялгатай.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха гээшэ тон шухала зорилго мүн. Түрүү колхозууд энэ асуудалда нилээд анхарал хандуулна. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Банзаров, партийна организациинь секретарь нүхэр Ранжуров) энэ жэлдэ үбһэ хуряаха түсэбөө дүүргэхэһээ гадна, даалгабариһаа 2 дахин ехэ силос дараа. Сабшалангай газарнуудые һайжаруулха зорилгоор зарим тэды хүдэлмэри мүнөө хэгдэжэ эхилбэ. Ерэхэ жэлдэ аймагаймнай колхозууд 9 мянган гектар сабшалангай газар уһалха болоно. Машинно-тракторна станцинуудай туһаламжаар эдэ үдэрнүүдтэ уһалууриин системэ заһабарилагдажа байна. Мүн ерэхэ жэлдэ силос дарахын тулада 1 мянган кубическа метр траншей малтагдаа. 1954 ондо 500 гектарта олон жэлэй ногоо, 900 гектарта силоснэ культуранаудые тарижа, га бүриһөө дунда жэшээгээр 25—30 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха зэргэтэйбди.

Манай аймагай колхозууд ерэхэ жэлдэ ниитынгээ адуу малда нилээд олон типовой байрануудые бариха юм. Мүнөө үбэлэй үедэ малай 44 шэнэ байрануудые барихын тулада колхозууд 20 мянган кубическа метр модо бэлэдхэхэ.

Мүнөө колхозууднай малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэжэ байна. Фермэ, отара бүхэн үбэлэй үедэ хэрэглэгдэхэ үбһэ, шэмэтэ тэжээлээ зөөнэ.

Тиихэдэ овощь ба хартаабха ехээр тарижа ургуулдаг болохо хэрэгтэ мүнөөнһөө анхарал хандуулагдаха ёһотой. Олонхи колхозууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо хартаабхын һураггүй ехэ үрһэ хаагаа. Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз хартаабха болон силоснэ культуранаудые 1954 ондо тарихын тулада мүнөө 100 гаран гектар намарай пар хахалба. Мүн «Путь Октября» колхоз кукуруза тарижа, муу бэшэ ургаса абаа һэн. Мүнөө энэ колхоз эртын овощь тариха теплицэ бэлэдхэжэ байна. Үбэлэй үедэ бүхы колхозууд парниково рамануудые бэлдээд, хабар боломсоор эртын овощь тариха юм. Аймагаймнай колхозууд хартаабха, силоснэ культуранаудые ерэхэ жэлдэ тарихын тулада мүнөө хамта дээрээ 700 гаран гектар намарай пар хахалаа.

Аймагай хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые бэелүүлхэ гол шухала условинуудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, машинно-тракторна станцинуудые механизаторска саг үргэлжын эрхим кадрнуудтай болгохо, колхозуудые хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдөөр бэхижүүлхэ хэрэг болоно. Шта... ёһоор манай хоёр МТС хамта... 300 гаран хүдэлмэришэдтэй ... хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй ... ха зэргэтэй. Тиимэһээ партиин ... ком болбол машинно-трактор... станцинуудые ба колхозу... кадрнуудаар хүсэд бэхижү... хэмжээнүүдые мүнөө абажа ба...

Аймагай центрһээ 20 гаран ... мунистнуудые колхозуудай түр... лэгшэнэрээр, тарианажалай бр... дануудай бригадирнуудаар ба ... ажалай фермэнүүдые даагшана... эльгээхэ гэжэ байнабди.

Хүдөө ажахыгаа саашадань ... жөөхэ бүхы арга боломжонууд... да бии. Эдэ арга боломжону... зүбөөр хэрэглэхэ, хүдөө аж... тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ г... тон шухала зорилго мүн болон...

Гэхэ зуура, партиин айком, ... рэнэй олонхи хүдэлмэрилэг... колхозуудай ба МТС-үүдэй бо... ажабайдалые зарим ушарта ... зэгы һайнаар мэдэнэгүй. Х... ажахые хүтэлбэрилхэ хэрэгые ... жаруулха тухай асуудал айко... бюро болон пленум дээрэшье ... дахин зүбшэн хэлсэгдэһэн ба... шье, партиин айком эмхидхэлэ... дэлмэри үшөө һулаар ябуулна, ... хозуудай партийна эхин орга... цинуудта бодото туһаламжа б... үзүүлнэ. Тиимэһээ партиин ай... хүдэлмэриингөө арга методые ... хэмжээгээр нарижуулан һай... руулха, политическэ хүдэлмэ... ажахын хүдэлмэритэй зүбөөр ... хилдуулан ябуулха, колхозууда... машинно-тракторна станцину... партийна эхин организацину... саг үргэлжын бодото туһалам... үзүүлхэ зэргэтэй.

ХҮДӨӨ АЖАХЫЕ СААШАДАНЬ ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЕ!

☆☆

Ажахынгаа бүхы һалбаринуудые эрид дэбжээхэбди

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум болбол манай оронoй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ дайшалхы программа гаргаба. Партиингаа ЦК-гэй Пленумэй тогтоолоор зоригжоһон, манай хүдөө ажахын артелиин гэшүүд мүнөө малай үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын түлөө, ерэхэ жэл үндэр баян ургаса хуряахын тула һайн шанартай үрһэ хаахын түлөө, ажахынгаа шухала һалбаринуудые хүгжөөхын ба колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаар улам бүри бэхижүүлхын түлөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Манай колхознигууд Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хандалгые дэмжээд, республиканска социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсобо. Тиихэ зуураа иимэ уялгануудые абана:

Ерэхэ 1954 ондо тарианайнгаа бүхы талмай дээрэһээ га бүриин 13,5 центнер ургаса хуряаха; энэ зорилгоор ноябриин 20 болотор үрһэ хаажа, тарилгын кондицида хүргэхэ.

Малажалай талаар—24 үнеэнһээ һү ехэтэй үнеэдэй гүүртэ бүридүүлхэ, 140 үнеэ бултыень ороондо оруулха, малайнгаа байрануудые һайнаар дулаалжа, түргэнөөр бэлэн болгохо, ноябриин 10 болотор тугалай байрые капитальнаар заһажа дүүргэхэ. 1954 ондо һү ехэтэй үнеэдэй гүүртын үнеэн бүхэнһөө 1500 литр, бусад фермэнүүдэй үнеэн бүхэнһөө 1200 литр һү һааха. 1954—1955 онуудта үнеэдэй тоо толгойе бүхы эбэртэ бодо малай 40 процент болгохо, 1956 ондо 50 процент болгохо. Эмэ гахайнуудай тооё 35 толгой болгохо, 1954 ондо гараха түлнүүдые бүриин бүтэнөөр түлжүүлхэ, 15 гахай шахажа таргалуулха, шубуу үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэхэ, 55 толгой галуутай ба индейкэнүүдтэй болохо, дальбараануудай нүүдэл байра түхеэрхэ. 1954 ондо 100 хониин бүриһөө 110 хурьга абажа бүриин бүтэнөөр түлжүүлхэ, хониин бүхэнһөө 2,5 килограмм нооһо хайшалха. 1954 ондо 500 хониной байха типовой байра барихэ, элитнэ үүлтэрэй 15 хуса худалдажа абаха. Ан үсхэбэрилгые саашадань хүгжөөхэ байнабди.

Манай колхоз Улан-Удэ городһоо ойройдоо хэдыхэн километрын газарта байдаг гээшэ. Тиимэһээ партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой эридтын ёһоор, хартаабха, овощь ба үрэ жэмэс ургуулгые бүхы хэмжээгээр үргэдхэжэ, городой предприятинуудай хүдэлмэришэдые, городой хүн зониие эдеэ хоолой эдэ шухала продуктнуудаар хангаха зорилго табинабди. Тэрэнэй эсэстэ колхозойшье, мүн колхозниигуудайшье олзо доход нэмэхэ байна. 1954 ондо 40 гектарта хартаабха тарижа, га бүриһөөнь 110 центнер ургаса хуряаха зорилго табибабди. Энээнэй тула ноябриин 1 болотор хартаабхын үрһэ хүсэд хааха байнабди. Овощной культурануудай тарилгын талмайе үргэдхэжэ, 1954 ондо га бүриһөөнь 110 центнер ургаса, тэрэ тоодо 150 центнер капуста, 110 центнер морковь, 75 центнер һонгино, мүн нилээд ехэ үгэрсэ ба помидор хуряаха болонобди. Парниково-тепличнэ ажахые хүгжөөхын зорилгоор 1954 оной январиин 1 болотор 180 рамын багтаамжатай теплицэ бариха, 250 хэһэг хуушан парниково рамануудые заһабарилха, овощь тариха 120 хайрсагуудые ба 100 хэһэг соломон матануудые шэнээр хэхэ гэжэ хараалагдаха. 1954 оной мартын 1 болотор 3150 ашаа наг шэбхэ поли дээрэ гаргаха, 10 центнер шубуунай аргал суглуулха гэжэ түсэблэгдөө. Ерэхэ зундаа бүхы овошной культурануудай буртаг ногоо 3 дахин түүгдэхэ юм.

Сад тарилгые хүгжөөхын зорилгоор садай талмайе 1,10 гектар болгохо, үрэ жэмэсэй ургасые дээшэлүүлхэ байнабди. Гектар бүриһөө 40 центнер малина, 40 центнер вишни, 35 центнер яблока, 10 центнер крыжовник, 80 центнер үхэр нюдэ суглуулжа, сад тарилгаһаа 22 мянган түхэригэй олзо доход абахаар хараалнабди.

Бидэнэр эдэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула бүхы шадалаараа оролдохобди. Энээнтэй хамта, манай хүдэлмэриин дутуунуудые тэмдэглэнгүй үнгэрхэ аргагүй гээшэ. Юуб гэхэдэ, манай колхозой ниитын ажахын һалбаринууд үшөө һулаар хүгжөөгдэнэ, олзо доход багатай байна. Гадна, бидэнэр хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые ехэнүүд дутагдалнуудтайгаар үнгэргэнэбди. Мүнөө малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри сүм дүүргэгдээгүй, үрһэ хүрэнгэ хаалга үшөөл удаанаар ябуулагдажа байна. Эдэ бүхы дутагдалнуудые ойрын сагта усадхаха байнабди. Ажал хүдэлмэридөө түрүүшүүлэй дүй дүршэл ба наукын туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, колхозойнгоо ажахын бүхы һалбаринуудые амжалтатайгаар хүгжөөхэбди.

И. Бурдуковский, Иволгын аймагай Гурульбын сельсоведэй Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Н. Посельский, колхозой партийна организациин секретарь.

☆

Үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлэе

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые би һайса уншааб. СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар табигдаһан гол зорилгонуудые ойлгожо ababab. Мүнөө үедэ илангаяа малажалые эрид ехээр дэбжээхэ тон шухала болоод байна.

Манай аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые бодото дээрэнь нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө үүсхэбэ. Эдэнэй уряае бидэнэр һаалишад халуунаар дэмжэнэбди. Мэнэ һаяхан болоһон суглаан дээрээ манай һаалишад дээшэлүүлэгдэнэн уялгануудые абаа. Би 1954 ондо үнеэн бүриһөө дундажа жэшээгээр 3500 литр һү һааха гэжэ үгэеэ үгэбэб.

Малай тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үбһэ тэжээлэй тусгаар удхашанартай байһаниинь мэдээжэ. Нэгэ үнеэндэ үбэлжэлгын үедэ 20 центнер бүдүүн тэжээл (үбһэн), 30 центнер шэмэтэ тэжээл, 3 центнер концентрат, 0,3 центнер минеральна тэжээл хэрэгтэй юм. Эды шэнээн тэжээл манай фермэдэ хүсэд бии. Энэ тэжээлые бидэнэр малдаа зүбөөр, шадамараар эдюулхэ ёһотойбди. Үнеэдээ эдеэлүүлхынгээ урда тээ тэжээлыень хододоо буйлуулдаг, корнеплодуудые хэршэжэ жэжэдхэдэг, концентрадуудые үйрүүлдэг байнаб. Мүн бүдүүншье тэжээл малдаа буйлуулжа эдюулхэ хэрэгтэй. Үнеэн бүхэнэй амидын шэгнүүрые, хэр зэргын һүтэйе хаража, үбһэ тэжээл ехэ, багаар үгэдэг байнаб.

Үнеэдые эдеэлүүлгэ, һаалга, мүн бусад хүдэлмэри түс тустаа нэгэ нэгэ хэмдэ хэгдэдэг. Юрэнхыдөө үнеэдээ зоотехническэ наукын заабариин ёһоор, һайнаар харууһалха гэжэ оролдоноб.

Нёдондо жэлдэ би 10 үнеэдһээ 11 тугал абаа һэм. Мүнөө жэлдэ эдэ үнеэдһээмни баһа 11 тугал абтаа. Тэдэмни тарган тобирнууд. 1952 ондо һаамхай үнеэн бүриһөө 2224 литр һү һааһан байгааб. Мүнөө жэлэй 9 һара хахад соо үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һаагаад байнаб. Жэлэй дүүрэтэр 3500 литр һү үнеэн бүриһөө һааха гэһэн үгэдөө хүрэхэб.

Г. Д. Очирова, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай фермын һаалишан.

☆☆☆

РЕСПУБЛИКЫН ҺААЛИШАДАЙ 1953 ОНОЙ 9 ҺАРЫН СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД

Һү һаалгаар эрхим показательнуудые туйлаһан түрүү колхозууд

Эзэлһэн һуури	Колхозууд	Аймагууд	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй фамили	Һаамхай үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)	Эзэлһэн һуури	Колхозууд	Аймагууд	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй фамили	Һаамхай үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)
1	Ленинэй нэр.	Иволгын	Овчинников Г. И.	1180,7	13	„Улаан Эрхирик"	Заиграйн	Бадмаев Ц. Б.	962
2	Ленинэй нэр.	Кяхтын	Чернояров В. А.	1165	14	„Красная заря"	Прибайкальска	Патрушев В. С.	928
3	Маленковой нэр.	Сэлэнгын	Мункожапов Д. С.	1147	15	Молотовой нэр.	Тарбагатайн	Мясников Н. С.	926
4	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	Боев Н. Х.	1117	16	„Красный боец"	Тарбагатайн	Котляревский Н.И.	894
5	„1-ое Мая"	Иволгын	Астраханцев Д. К.	1110,5	17	Орджоникидзын нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Изосимов И. И.	880
6	Молотовой нэр.	Бичурын	Герасимов М. М.	1072	18	„Красная заря"	Кударын	Жарников Я. И.	871
7	„Большевик"	Кяхтын	Мункуев Б. Б.	1070	19	„Путь Ленина"	Тарбагатайн	Матвеев С. П.	867
8	Чапаевай нэр.	Тарбагатайн	Пестерев И. П.	1052	20	„Красный опытник"	Заиграйн	Казазаев Д. Г.	860
9	XVIII партсъездын нэр.	Сэлэнгын	Герасимов Ф. В.	1051	21	„Коминтерн"	Иволгын	Гырылов Д. Ц.	858
10	Дзержинскиин нэр.	Тарбагатайн	Пичугин И. К.	1048	22	Хрущевой нэр.	Прибайкальска	Чукреев А. Н.	851
11	Кагановичын нэр.	Заиграйн	Угрюмов Л. Н.	1032	23	Маленковой нэр.	Иволгын	Бурков С. Н.	820
12	„Коммунизм"	Бичурын	Гармаев М. Д.	1019	24	Буденныйн нэр.	Кударын	Куркалов М. К.	811

Һү һаалгаар эрхим показательнуудые туйлаһан түрүү һаалишад

Эзэлһэн һуури	Һаалишадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	Һаамхай үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)	Эзэлһэн һуури	Һаалишадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	Һаамхай үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)
1	Ринчинова Б. Б.	Сэлэнгын	Маленковой нэр.	2704	66	Афанасьева А. В.	Хэжэнгын	„Заветы Ильича"	1273
2	Цырендоржиева Д. З.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	2669	67	Чебунина П. Е.	Сэлэнгын	Молотовой нэр.	1266
3	Лумбунова Я. М.	„	Маленковой нэр.	2474	68	Митрофанова М.И.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	1263
4	Доржиева Е. Д.	„	Тельманэй нэр.	2398	69	Новосельцева М.И.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	1262
5	Хайдапова Д. Ц.	„	Маленковой нэр.	2395	70	Бальжинимаева	Сэлэнгын	Калининай нэр.	1260
6	Хайдапова Ц. Г.	„	„	2381	71	Батурина И. Я.	Прибайкальска	„Путь коммунизма"	1243
7	Ринчинова Г. Р.	„	„	2340	72	Черных Н. Е.	Тарбагатайн	Чапаевай нэр.	1242
8	Очирова Д. Д.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	2323	73	Кривоконова П. Д.	Иволгын	XVII партсъездын нэрэмжэтэ	1240
9	Раднажапова Ц. Х.	„	Сталинай нэр.	2236	74	Налетова Е. В.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	1238
10	Будаева С. Б.	„	Тельманэй нэр.	2216	75	Батурина И. А.	Иволгын	XVII партсъездын нэрэмжэтэ	1212
11	Бадмаева Х. Д.	„	„	2191	76	Казанцева П. И.	Иволгын	Ленинэй нэр.	1200
12	Лубсанова Б. Г.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	2135	77	Матвеева В. П.	Хэжэнгын	„Заветы Ильича"	1198
13	Жалсанова Б. Д.	„	„	2118	78	Биликтуева Б. Х.	Сэлэнгын	Калининай нэр.	1198
14	Будажапова Д. Д.	„	„	2117	79	Мункуева Н. Т.	Зэдын	Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ	1195
15	Шарапова Д. Д.	„	Тельманэй нэр.	2093	80	Аскарова Р. В.	Кяхтын	Ленинэй нэр.	1181
16	Нимаева Д. З.	„	„	2075	81	Слепнева С. Д.	Бичурын	Молотовой нэр.	1175
17	Воронцова А. Н.	„	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	2052	82	Черных И. Н.	Тарбагатайн	Чапаевай нэр.	1173
18	Сандакова Д. Г.	„	Сталинай нэр.	1956	83	Будникова А. И.	„	„Авангард"	1173
19	Митупова Д. Х.	„	Тельманэй нэр.	1950	84	Черных У. Ф.	„	Чапаевай нэр.	1157
20	Жапова Д. Р.	„	Сталинай нэр.	1918	85	Кондырева Т. А.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	1156
21	Дылыкова Д. З.	„	„	1917	86	Будацыренова Б.	Сэлэнгын	Калининай нэр.	1151
22	Жамбалова Ц. Г.	„	„	1912	87	Аюшеева Д. С.	Иволгын	„Коммунизм"	1147
23	Ринчинова Ц. М.	„	Ленинэй нэр.	1912	88	Черных М. Ф.	Тарбагатайн	Чапаевай нэр.	1145
24	Батуева Ц. Б.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1895	89	Югова А. А.	Зэдын	Чапаевай нэр.	1138
25	Очиржапова Н. О.	„	Тельманэй нэр.	1870	90	Галданова Ц.	Иволгын	„Коммунизм"	1137
26	Бадмаева Д. Б.	„	Сталинай нэр.	1859	91	Игумнова Е. Я.	Кяхтын	Ленинэй нэр.	1132
27	Ешенко Н. А.	„	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	1842	92	Настникова П. А.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	1130
28	Карпова А. В.	„	„	1810	93	Гуржапова	Сэлэнгын	„Социализм"	1130
29	Жамбалова Ц.	Иволгын	„Улаан Оронго"	1726	94	Шагжиева М. Х.	Иволгын	„Коммунизм"	1127
30	Жамнянова Д.	„	„	1720	95	Цеханова М. Г.	Кударын	Куйбышевай нэр.	1127
31	Дандарова Д.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1713	96	Безродных Л. И.	Заиграйн	Кагановичын нэр.	1122
32	Цыденова Г. Д.	Сэлэнгын	„Социализм"	1707	97	Китаева Ц. С.	Тарбагатайн	Дзержинскиин нэр.	1118
33	Бальжиева Ц. В.	„	Карл Марксын нэрэмжэтэ	1617	98	Венедиктова К. Г.	Иволгын	XVII партсъездын нэрэмжэтэ	1117
34	Пикулова М. С.	„	Ленинэй нэр.	1608	99	Падерина П. Г.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	1114
35	Аюшеева Д.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1606	100	Шурыгина А. И.	Тарбагатайн	Молотовой нэр.	1110
36	Замболаева Д.	Иволгын	„Улаан Оронго"	1604	101	Ерофеева А. М.	Мухаршэбэрэй	Ленинэй нэр.	1100
37	Цыденова М. Г.	Сэлэнгын	„Социализм"	1587	102	Васильева А. С.	Бичурын	Молотовой нэр.	1095
38	Чебунина Б. Ф.	„	Молотовой нэр.	1581	103	Игумнова В. А.	Кяхтын	Ленинэй нэр.	1090
39	Очирова Б. Г.	„	Ленинэй нэр.	1554	104	Белых П. Р.	Заиграйн	Кагановичын нэр.	1088
40	Гатыпова Х.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1543	105	Белых М. Г.	„	Кагановичын нэр.	1088
41	Сампилова Д.	Хэжэнгын	Ворошиловай нэр.	1533	106	Вершинина А. К.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	1086
42	Панькова Е. А.	Бичурын	Маленковой нэр.	1527	107	Самбаева С.	Бичурын	Ждановай нэр.	1084
43	Доржиева С.	Иволгын	„Улаан Оронго"	1516	108	Курдюкова А. П.	Иволгын	XVII партсъездын нэрэмжэтэ	1080
44	Бадмацыренова Б. Х.	Сэлэнгын	Калининай нэр.	1507	109	Коновалова В. И.	Бичурын	Молотовой нэр.	1078
45	Доржиева Д.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1480	110	Пелинина А. В.	Иволгын	Ленинэй нэр.	1073
46	Нимаева О.	„	„	1478	111	Баторова Д. Ц.	Сэлэнгын	Калининай нэр.	1066
47	Батурина М. С.	Сэлэнгын	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	1457	112	Горбунова З. И.	Прибайкальска	Орджоникидзын нэр.	1058
48	Ешидоржиева Н.	Заиграйн	„Улаан Эрхирик"	1450	113	Сидорова А. К.	Бичурын	Маленковой нэр.	1052
49	Чимитова Ц.	Хэжэнгын	Ворошиловай нэр.	1420	114	Настникова А. Г.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	1051
50	Литвинцева С. А.	Бичурын	Маленковой нэр.	1387	115	Белых А. Е.	Заиграйн	Димитровэй нэр.	1050
51	Бадмадашиева Н.Г.	Сэлэнгын	„Социализм"	1372	116	Михайлова А. П.	Тарбагатайн	„Красный боец"	1041
52	Казанцева М. Л.	Иволгын	Ленинэй нэр.	1369	117	Будажапова Я.	Мухаршэбэрэй	Молотовой нэр.	1034
53	Будникова Ф. И.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	1344	118	Козлова П. И.	Прибайкальска	Молотовой нэр.	1034
54	Васильева П. Т.	„	„	1326	119	Смородникова А.А.	Бичурын	Молотовой нэр.	1029
55	Цыденова Д.	Хэжэнгын	Ворошиловай нэр.	1304	120	Гахматулина С.	Кяхтын	Калининай нэр.	1028
56	Неродова Ф. И.	Прибайкальска	„Путь коммунизма"	1298	121	Очирова Б.	Бичурын	Молотовой нэр.	1018
57	Налетова Е. Л.	„	„Заветы Ильича"	1297	122	Бабарыкина К. А.	Кударын	„Красная Заря"	1015
58	Очиржапова Ц. О.	Кударын	Ждановай нэр.	1294	123	Туркина Е. П.	Заиграйн	Кагановичын нэр.	1014
59	Загузина А. М.	Иволгын	„1-ое Мая"	1290	124	Гусакова Ф. Н.	Кяхтын	Ленинэй нэр.	1014
60	Беликова С. С.	Бичурын	Ждановай нэр.	1287	125	Дементьева Е. И.	Тарбагатайн	„Красный боец"	1011
61	Астраханцева В. И.	Иволгын	„1-ое Мая"	1286	126	Кочетова А. Ф.	Зэдын	Чапаевай нэр.	1005
62	Орлова Т. П.	„	XVII партсъездын нэрэмжэтэ	1285	127	Разуваева Т. Л.	Бичурын	Молотовой нэр.	1004
63	Горюнова А. И.	„	Хрущевой нэр.	1284	128	Галсанова О. Ч.	Зэдын	Маленковой нэр.	1000
64	Омоктуева	„	„Улаан Оронго"	1284					
65	Голубева Н. П.	Прибайкальска	„Путь коммунизма"	1280					

Колхоз ба фермэ бүхэндэ үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхэ угаа ехэ резервнүүд ба арга боломжонуудай бии байһые республикын һаалишадай социалистическэ мүрысөөнэй 9 һарын дүнгүүд харуулна. Сентябрь һарын турша соо республикын түрүү һаалишад ба колхозууд һү һаалгаар нилээд ехэ амжалта туйлаа. Жэшээнь, Тарбагатайн аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоз үнеэн бүриһөө 140, Бичурын аймагай «Коммунизм» колхоз—156, Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз — 217 литр һү һааһан байна. Түрүүшүүлэй зэргэдэ мүн шэнэ колхозууд оробо. Жэшээнь, 9 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 1165 литр һү һааһан Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр В. А. Чернояров) мүрысөөндэ 2-дохи һуури эзэлбэ.

Сэлэнгын аймагай суута һаалишад мүрысөөндэ түрүүлһэн зандаа. Тус аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Б. Ринчинова 9 һара соо үнеэн бүриһөө 2704 литр һү һаажа, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ. Энэ һаалишан гансахан сентябрь һара соо үнеэн бүриһөө 540 литр һү һааһан байха юм. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д. Цырендоржиева 2669 литр һү һаажа, хоёрдохи һуури эзэлбэ. Мүн бусадшье һаалишад ехэ һү һаагаа.

Фермынгээ хүдэлмэриие зоотехническэ заабариин ёһоор ба түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хэрэглэн ябуулһанай ашаар малажалай түрүүшүүл ба түрүү колхозууд һү һаалтаар иимэ амжалтануудые туйлажа шадаһан байна гээшэ. Тэдэнэр сентябрь соо бэлшээриин ногооной бага болоһониие ба хагдаржа эхилһые хараадаа абажа, малаа тариянай полинууд дээрэ адуулгада ехэхэн анхаралаа хандуулаа. Гадна, түрүү колхозууд ба һаалишад сентябрь соо зелёнко, тэжээлэй корнеплодуудые, илангаяа овощь ба корнеплодуудай набша эшэнүүдые малдаа элбэг ехээр эдюулһэн байна.

Гэбэшье, республикын олонхи колхозуудта үнеэдһээ үшөөл бага һүн һаагдана гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Закаменай, Ахын, Яруунын, Торинн, Түнхэнэй ба бусад хэдэн аймагуудай колхозууд бага һү һааһан зандаа.

Мүнөө үедэ МТС-үүдэй штадуудта главна зоотехнигүүд ба ахалагша ветврачуудай, тиихэдэ колхозуудта зоотехнигүүдэй бии болгохо доһонтой дашарамдан, колхоз бүхэндэ һү ехэтэй үнеэдэй гүүртэнүүдые бүридхэхэ, үнеэдые эдеэлүүлгэ ба һаалгые зүбөөр эмхидхэхэ, үнеэдһээ һү ехээр һаахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала условинууд байгуулагдаба.

Мүнөө үбэлэй байрада малай оруулагдаад байхада тэжээл зүбөөр буйлуулжа малда эдюулгэ тон шухала удхашанартай. Һүнэй-товарна бүхы фермэнүүдтэ бии байһан заводской кормозапарнигуудые толхохо, тэдэнэй үгы байгаа һаана юрын кормозапарнигуудые түхеэрхэ, тиигэжэ бүдүүн тэжээл үүралтуулжа ба концентрированнэ тэжээлнүүдтэй холижо малдаа эдюулхэ хэрэгтэй.

Бии байһан дутагдалнуудаа түргэнөөр усадхаха, малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэлгэ, малай хүсэ шадалые дээшэлүүлгэ ба үнеэдһээ һү ехээр һаалга хангаха гээшэ фермэнүүдые даагшадай, колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй мүнөөдэрэй шухала зорилго болоно.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозойхидой уряае дэмжэнэбди

Республикынгаа хүдөө ажахые улам дэбжээхын түлөө республиканска мүрысөө үүсхэһэн Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй патриотическа уряае манай «Коммунизм» колхозой гэшүүд халуунаар дэмжээ. Хүдөө ажахыгаа эрид дэбжээхын тула ехэ хүсэ гаргаха, хүдэлмэри хэхэ ёһотойбди гэжэ бидэ һайса мэдэнэбди.

Манай артель 1953 ондо ниитынгээ ажахые бэхижүүлхэ талаар зарим тэды амжалтануудые туйлаа. Малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар дүүргэгдээ. Тиихэтэй хамта, эхэ малнуудые үсхэбэрилхэ даалгабариин дүүргэгдэһэниие тэмдэглэхэ шухала байна. Гэхэ зуура, малай ашаг үгэлгэ бага байна. Хониин бүриһөө дунда зэргээр 2 килограмм үлүүтэй нооһон хайшалагдаа. Үнеэдһээ һү багаар һаагдана.

Доторойнгоо бүхы арга боломжые сүм хэрэглэн, ниитынгээ малажалые тэжээлээр дутамаггүйтөөр хангаабди. Тэрэшэлэн үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл гол түлэб дүүргэгдээ.

Агрономическа наукын заабаринуудые хэрэглэн, тарилгые эрхим болзорто үнгэргэхэ гээшэ тариянай ургасые дээшэлүүлгэдэ ехэ удхашанартай байна. Энэ жэлэй условидо дунда зэргын ургаса абтаа. 4000 гектар талмай дээрэһээ дунда зэргээр га бүриин 7,7 центнер тарья хуряагаабди. Тэрэ тоодо 500 гектар шэниисын талмай дээрэһээ гектарай 14 центнер, 250 гектарһаа 16 центнер, 70 га овёсой гектар бүриһөө 20 центнер ургаса хуряагдаба. М. Бельский бригадиртай тарианажалай нэгэдэхи бригада тариянай гектар бүриһөө 10 центнер үлүүтэй ургаса абаа.

Орошо гарашын сметэ үлүүлэн дүүргэгдэдэг. Түлэбэринүүдээр бүримүһэн тоосоо хэгдээ. Тиигэжэ колхозниигуудайнгаа хэһэн ажалта үдэр бүридэ авансаар 90 мүнгэ, 1,5 килограмм тарья хубаагаабди.

Шэнэ барилгануудые хэхэ, колхозойнгоо үйлэдбэриие механизацилха талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдээ. 200 толгой гахайн байха 1 байра баригдаа. 1100 квадратна метр талмайтай ток цементировалэгдэһэн, тарья хатаадаг «ВИСХОМ» гэжэ сушилка тодхогдоһон, 2 ток механизировалэгдэһэн, 300 квадратна метр талмайтай наран сушилка баригдаһан, электричествээр үнеэ һааха агрегат тодхогдоһон, гахайн болон тугалай байрануудта капитальна заһабари хэгдэһэн байна.

Манай артелиин гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй уряае зүбшэн хэлсэжэ, 1954—1955 онуудта артелиингээ ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалба. Тиигээд бидэнэр социалистическэ уялгануудые абаабди.

1954—1955 онуудай туршада эбэртэ бодо малай тоо 1080 толгой болгогдохо. Тэрэ тоодо үнеэдэй тоо 430 толгой болгогдохо байна. Мүн хонидой тоо 2300, гахайн 450 толгой болгогдохо юм. Тэрээнтэй хамта, ниитын малай ашаг үгэлгые дээшэлүүлхэ шухала байһаниие хараадаа абажа, 1955 ондо үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һааха, томо хониин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалха зорилго табибабди. 1955 ондо 4000 толгой шубуутай, 250 бүлэ зүгытэй болохо байнабди.

Тариянай ургасые эрид дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэбэбди. 1954 ондо орооһото культурануудай 3800 гектар талмай дээрэһээ дунда зэргээр гектар бүриин 13 центнер, 2000 гектар тарилгын га бүриһөө 14 центнер ургаса хуряагдахаар хараалагдаа.

Овощь тарилгын талмай үргэдхэгдэхэ. 1954 ондо 12 гектар таригдажа, га бүриһөө 150 центнер ургаса хуряагдаха байна. Эртын овощиин ургаса абахын зорилгоор ерэхэ жэлдэ 100 квадратна метр талмайтай теплицэ бариха байнабди, 65 гектар талмайда хартаабха тарижа, тэрэнэй гектар бүриһөө 130 центнер ургаса хуряагдаха болоно.

Ниитын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха гээшэ тон шухала зорилго мүн. 1956 гектар талмайтай хээрын сабшалангай гектар бүриһөө 12 центнер хуряажа, тэрэнэй валовой суглуулга 17472 центнер хүргэгдэхэ байна. Овёс болон зелёнко 600 гектарта тарихабди, Тиихэдэ гектарһаа 30 центнер ургаса абтахаар хараалагдаа. Тэрэшэлэн 25 гектар талмай дээрэ тэжээлэй корнеплод тарижа, гектарай 170 центнер ургаса абахабди. Наран сэсэг, кукуруза гэхэ мэтын силоснэ культурануудые тариха талмай 50 гектар хүрэтэр үргэдхэгдэжэ, гектар бүриһөө 200 центнер ургаса абтаха. Һаамхай үнеэн бүридэ 5 тонно хүртэхөөр силос дарагдаха байна.

Ороoһото, овощиин, хартаабхын, тэжээлэй культурануудай болон сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын тула агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ байна.

Колхозниигуудай ажаһуудалай ба культурна эрилтэнүүдые хангаха зэргэтэйбди. Нёдондо баригдаһан шэнэ клубаа түхеэржэ дүүргэхэ, малажалай хүдэлмэрилэгшэд байраар, хубсаһа хунараар хангагдаха, бүхы фермэ, гүүртэнүүд радиофицировалэгдэхэ, фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые хүнгэдхэхын зорилгоор электричествээр үнеэ һааха үшөө хоёр агрегат абтаха байна.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэ байнабди.

Е. Ерофеев, Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

Н. Ревенский, колхозой партийна эхин организациин секретарь.

Советско-германска холимол комиссиин нэгэдэхи заседани

БЕРЛИН, октябриин 31. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Германска репараци абалгые зогсоохо тухай ба дайнай хойшолонгуудтай холбоотой Германска Демократическа Республикын финансово-экономическа уялгануудые хүнгэдхэхэ талаар бусад хэмжээнүүд тухай» 1953 оной августын 22-ой Московско протоколой хоёрдохи разделтэй зохилдуулан байгуулагдаһан советско-германска холимол комиссиин нэгэдэхи заседани үсэгэлдэр болобо.

Германска Демократическа Республикын правительство хадаа Фриц Зельбман (хүтэлбэрилэгшэ), Пауль Штрассенбергер, Вилли Румпф гэгшэдые; СССР-эй правительство —И. Ф. Семичастнов (хүтэлбэрилэгшэ), С. П. Трофимов, Н. Л. Бибенин гэгшэдые советско-германска холимол комиссиин гэшүүдээр томилбо.

Тус комисси өөрынгөө түрүүшын заседани дээрэ эмхидхэлэй хэдэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн, 1954 оной январиин 1-һээ эхилээд предприятинуудые дамжуулан үгэхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан ба комиссиин саашанхи хүдэлмэриин процедура тогтооһон байна.

Германска Демократическа Республикын Финансын министрын орлогшо Курт Леман, Германска Демократическа Республикадахи СССР-эй худалдаа наймаанай түлөөлэгшэ Б. П. Мартынов ба Германидахи советскэ эд зөөриин управлениин хүтэлбэрилэгшын орлогшо С. А. Фоменко гэгшэд заседанида хабаадаба.

Советскэ культурын ажал-ябуулагшадай делегаци Румынида ерээд байна

БУХАРЕСТ, октябриин 30. (ТАСС). Румыно-советскэ хани барисаанай һаратай дашарамдуулан, Румыни ерэһэн советскэ делегациин гэшүүд румынска хүдэлмэришэдтэй, таряашадтай, наукын ба культурын ажал-ябуулагшадтай уулзаба.

Үсэгэлдэр «Красный экскаватор» гэжэ Киевскэ заводой токарь-скоростник Сталинска шангай лауреат В. Семинскии Тырговиште городтохи Георгиу Дежэй нэрэмжэтэ заводто ошобо. Заводой механическа цех соо 500 гаран хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүдэй суглараад байхада, тэрэ хадаа металл түргэнөөр буйлуулха методые харуулба, энэ метод хэрэглэхэ талаар советскэ токарьнуудай туйлаһан амжалтанууд тухай хөөрэбэ.

В. Семинский Бухарестын, Сталин городой, Решицын, Плоештиин металл болбосоруулха предприятинуудай хүдэлмэришэдтэй тэрэшэлэн уулзаба.

Делегациин гэшүүн — Социалистическэ Ажалай Герой Шкурко ба малажалай Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай директор Кузнецов гэгшэд гүрэнэй ба коллективнэ хэдэ хэдэн хүдөө ажахынуудта, хүдөө ажахын научна эмхи зургаануудта ошожо, советскэ колхозуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл, советскэ зоотехническэ наукын туйлалтанууд тухай хэлэжэ үгэбэ.

Делегациин хүтэлбэрилэгшэ, СССР-эй Культурын министерствын түлөөлэгшэ Прокофьев ба СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Спицын румынска эрдэмтэдтэй, Бухарестын, Клужай, Яссын ба Тимишоарын дээдэ һургуулинуудай багшанар ба студентнүүдтэй уулзаба. Тэдэнэр СССР-тэхи дээдэ һуралсал ба советскэ наукын туйлалтанууд тухай лекцинүүдые уншаба.

Делегациин гэшүүн РСФСР-эй арадай артистка С. Гиацинтова Румыниин искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэй хэдэн дахин уулзаба.

Болгарска ажалшадай ажабайдал һайжарна

СОФИ, октябриин 31. (ТАСС). Мүнөөдэр Болгарида нөөсэлгын заншалта үдэр тэмдэглэгдэбэ.

Экономическа ба культурна байгуулалтада туйлагдаһан амжалтанууд болгарска арадай материальна байдалые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ арга олгоно. Тус орон дотор национальна доход жэл бури ехэ болоно, хүдэлмэришэдэй бодото салин хүлһэ ба таряашадай олзо доходууд ургана. Энээнэй ашаар мүнгэ хадагалагшадай тоо, мүн нөөсэлгын кассануудта хадагалагдаһан мүнгэнэй хэмжээн ургана. 1944 ондо нөөсэлгын кассануудта 1.700 мянган гаран хүн, 1948 ондо 2.262 мянган хүн, 1952 ондо — 4.320 мянган хүн мүнгэ хадагалһан байна. Энэ оной 9 һарын турша дотор 340 мянга гаран хүн нөөсэлгын кассануудта шэнээр хабаадуулагдаа.

Хитадай түмэрзамшадай ажалай амжалтанууд

ШАНХАЙ, октябриин 31. (ТАСС). Хитадай түмэрзамшад табанжэлэй түрүүшын жэлэй үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. «Наньфанжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, кантонско түмэр замай управлени хүн зониие ба ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо 71 үдэр урид дүүргэбэ. Октябриин дундуур ашаа зөөхэ түсэб 100,4 процент, хүн зониие тээхэ түсэб — 108 процент дүүргэгдээ. Кантонско түмэрзамшад түсэбһөө гадуур 500 миллиард юань нөөсэлгэ орондоо үгэхэ гэһэн уялга абаба. Энэ уялгаяа тэдэнэр амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Румыниин предприятинууд дээрэ ажалай советскэ методүүдые хэрэглэнэ

БУХАРЕСТ, октябриин 31. (ТАСС). «Индепенденца» завод Румыниин нүүрһэнэй промышленностьдо түхеэрэлгэ бүтээн гаргана. Заводой коллектив Агуухэ Октябриин һайндэрые үйлэдбэриин ехэ амжалтаар угтажа байна. Һаяхан завод 1953 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Ажалай советскэ түрүү методүүдые үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар тус предприяти энэ амжалта туйлаа гэжэ Румынска телеграфна агентство мэдээсэнэ. Тус заводой олохон хүдэлмэришэд металл түргэнөөр зүһэхэ метод хэрэглэнэ. Энээнэй ашаар завод һүүлэй 10 һарын турша дотор 4.100 мянган лей алмаһан байна.

Гүрэн хадаа хүдэлмэришэдэй ажабайдал һайжаруулха тухай ехэ анхарал оролдолго гаргана. Энэ жэлдэ тэдээнэй ажаһууха 59 гэр баригдаа. Мүнөө үшөө 35 гэр баригдажа байна.

Советскэ ба польско штангистнуудай нүхэр ёһоной мүрысөөн

ВАРШАВА, октябриин 31. (ТАСС). Польско-советскэ хани барисаанай һаратай дашарамдуулан, Польша ерэһэн советскэ профсоюзуудай штангистнуудай командын ба Польшын штангистнуудай шэлэгдэмэл командын хоорондо нүхэр ёһоной мүрысөөн үсэгэлдэр Варшавада болобо.

Бэеын хүндэ хүнгэнэй бүхы категорёор советскэ штангистнууд илалта туйлаба.

Советскэ штангист, спортын мастер Николай Костылев мүрысөөндэ ехэ илалта туйлаа. Гэнтэ үргэхэдөө тэрэ хадаа 118,7 килограмм дүн харуулжа, дэлхэйн шэнэ рекорд тогтообо. Урдада дэлхэйн рекордые (118 килограмм) советскэ спортсмен Иванов туйлаһан юм.

Польшын спортсмен Ю. Фус Польшын хоёр рекорд тогтообо. Гэнтэ үргэхэдөө тэрэ хадаа 95,3 килограмм дүн, олимпийскэ наадалгада—305 килограмм дүн харуулба.

Польско хэблэл советскэ хүндэ атледуудай мэргэжэл шадабариие үндэрөөр сэгнэнэ.

Советскэ спортсменүүд Сталиногрудын, Лодзиин спортсменүүдтэй уулзажа, нүхэрэй ёһоор мүрысэхэ ба Выдгощ, Нова Гута ба Польшын бусад городуудта шадабаряа харуулха байна.

Хельсинкидэ советскэ футболистнуудай илалта

ХЕЛЬСИНКИ, ноябриин 1. (ТАСС). Хельсинкидэ олимпийскэ стадион дээрэ «Зенит» гэжэ обществын Ленинградска командын ба Хельсинки городой шэлэгдэмэл командын хоорондо нүхэрэй ёһоной уулзалга болобо.

4-дэхи минутада «Зенитын» баруун талын добтологшо Марютин финскэ командын ворота руу түрүүшын бүмбэгэ оруулба. 17-дохи минутада «Зенитын» гол добтологшо Бондаренко хоёрдохи бүмбэгэ оруулаа.

Тус уулзалгада советскэ футболистнууд 2:0 тоотойгоор шүүбэ.

Советскэ правительствода Паулюсай хэһэн мэдүүлгэ

СССР-һээ немецкэ сэрэгэй пленэйхидые репатриацилхада генерал-фельдмаршал Паулюс тэрэшэлэн репатриировалагдаа. Германи ерэмсээрээ тэрэ хадаа Германска Демократическа Республикада саг үргэлжэ ажаһуухаар үлэбэ. Советскэ Союзһаа мордохынгоо урда тээ Паулюс СССР-эй Правительствын нэрэ дээрэ иимэ мэдүүлгэ дамжуулан үгэбэ:

«СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВОДА

Советскэ правительствын ба Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациин 1953 оной августын 23-най хамтын коммюникегэй ёһоор, немецкэ сэрэгэй пленэйхидые сүлөөлһэнтэй дашарамдуулан эхэ орондоо пленһээ бусажа ошоходоо, би Советскэ Союзһаа гаража ябахынгаа урда тээ иимэ мэдүүлгэ хэхые хүсэнэб.

Сэрэгэй пленэйхид тухай асуудалаар Советскэ правительствын энэ оной августын 23-най һайн һанаата шиидхэбэри юу гэршэлнэб гэхэдэ, Германи тушаа өөрынгөө политикада Советскэ правительство манай тухирһан дайнай үндэһөөр советскэ арадта бидэнэй ушаруулһан тоо томшоггүй ехэ гасалан зоболонгой түлөө үһөөгөө абаха һаналые хүтэлбэри болгоногүй. Харин дээрэ дурсагдаһан шиидхэбэри соо тодорхойгоор дахин харагдажа байгаа өөрынгөө амгалан политикаар Советскэ правительство Германиин нэгэдэл тээшэ, тиин зол жаргалта ерээдүй тээшэ амгалан замаар бүхы германска арадай дабшаха ябадалые хүнгэдхэнэ.

Минии эхэ ороной хуби заяае шиидхэһэн Сталинградай дэргэдэхи байлдаанда германска сэрэгүүдые командалха зуураа, би агрессивнэ дайнай бүхы аюул зоболонгые эсэстээ хүрэтэр мэдэжэ абаһан байнаб. Манай зүгһөө добтологдоһон советскэ арадһаа гадна, мүн минии солдадууд энэ аюул зоболонгые үзэһэн байна. Минии өөрымни дүй дүршэл, мүн дэлхэйн бүхы хоёрдохи дайнай дүн хадаа германска арадай хуби заяае эзэрхэлгын идейн үндэһэ һуури дээрэ бэшэ, харин имагтал Советскэ Союзтай ба эб найрамдал хүсэгшэ бүхы бусад арадуудтай удаан сагай хани барисаатай байха үндэһэ һуури дээрэ зохёожо болохо юм гэжэ намайе этигүүлээ. Тиимэһээ, эзэрхэлгын идейе үндэһэ болгожо, Баруун зүгтэ баталагдаһан сэрэгэй договорнууд Германиин нэгэдэлые эбэй ёһоор һэргээхэ ба Европодо эб найрамдал хангаха ябадалда таарамжатай арга бэшэ юм. Тэрээнһээ байтагай, эдэ договорнууд Германиин хоёр боложо хубаагдаһан аюулые улам гүнзэгырүүлнэ, энэ хубааралгые улам удааруулна. Германиин амгалан нэгэдэлые ба Европодо эб найрамдалые туйлаха гансахан зам хадаа немецүүдэй өөһэдынь хоорондо хэлсээ хэхэ ба германска асуудал тушаа баруун гүрэнүүдтэ энэ оной августын 15-да эльгээгдэһэн Советскэ нотын үндэһөөр эбэй договор баталха ябадал болоно гэжэ этигэнэб.

Тиимэһээ эхэ орондоо бусажа ерээд, би нангин зорилго туйлалгада — Демократическа Германиие эбэй ёһоор нэгэдүүлгэдэ ба советскэ арадтай, мүн эб найрамдал хүсэгшэ бүхы бусад арадуудтай хани барисаатай ябадалда туһалхын тула бүхы хүсэеэ зорюулха гэжэ шиидэһэн байнаб.

Дэмы үгэдэ орожо, урдадань танай орондо дайсан боложо ерэһэн аад, мүнөө хани нүхэрынь боложо энэ оронһоо гаража ябахамни гэжэ би Советскэ Союзһаа гаража ябахынгаа урда тээ советскэ хүнүүдтэ хэлэхэ хүсэлтэй байнаб.

Фридрих Паулюс,
урдын германска армиин
генерал-фельдмаршал.

1953 оной октябриин 24.

(ТАСС).

Хитад-японско харилсаанууд тухай „Женьминьжибао“ газетын статья

ПЕКИН, октябриин 31. (ТАСС). «Женьминьжибао» газетэ түрүү статья толилбо. Хитад-японско харилсаанууд тухай хэлэхэ зуураа, газетэ хадаа Хитадтай харилсаагаа таатай болгохо эрилтэнүүд Япониидо үдэр бүри улам шангаар соностожо байна гэжэ бэшэнэ. Бидэнэр японско ханинарай энэ оролдолгые амаршалнабди, Япониин ба Хитадай хоорондо дипломатическа таатай холбоо байгуулха ябадал хитад ба японско арадуудай культурна, экономическа холбоонуудые хүгжөөхэ, мүн Дальна Востогто эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха юм гээд тоолонобди гэжэ «Женьминьжибао» газетэ мэдүүлнэ.

Хитадай Арадай Республика дэлхэйн бүхы оронуудтай, тэрэ тоодо Японитой дипломатическа таатай холбоо тогтоохые хододоо эрмэлзэһэн юм гэжэ газетэ бэшэнэ. Мүнөө хитад арад урдынхидал адляар хани барисаанай гарые японско арадта һарбайна.

Гэбэшье, мүнөөнэй японско правительство американска империалистнуудай аша туһада, тэдэнэй заабаряар ябуулга хэнэ, хитад арадта дайсан харша политика бэелүүлнэ.

Дипломатическа харилсаануудай үшөө тогтоогдоогүй байһан мүнөө үедэ бидэнэр нэн түрүүн японско арадтай экономическа ба культурна холбоо барисаа хүгжөөхые хүсэнэбди, Азида ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалхын түлөө хамтадаа тэмсэхые хүсэнэбди гэжэ газетэ мэдүүлнэ.

Хитадай ба Япониин хоорондо экономическа холбоо эрхим һайнаар хүгжөөхэ зорилтоор, Хитадтай хэхэ худалдаа наймаан тухай буруу ойлголтые зайлуулха шухала гэжэ газетэ саашаа бэшэнэ. Алдуунуудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, энэ худалдаа наймаан «промышленна Япониин» ба түүхэй эд үгэхэ Хитадай хоорондо хэгдэнэ гэһэн һанамжа болоно. Ямаршье үнэгүй, Хитадта хэрэггүй болобошье, американска политикын эрилтые хангаха товарнуудай орондо экономическа талаар шухала товарнуудые Хитадһаа абаха гэжэ иимэ үзэл бодолтой хүнүүд оролдоно. Хитадтай иигэжэ тэгшэ эрхэгүй худалдаа наймаа хэхэ саг үни үнгэржэ ошоо гэжэ хэлэхэ ёһотойбди.

Хитадта индустриализацилгын бэелүүлэгдэжэ байһан ушарһаа Хитадай ба Япониин хоорондохи худалдаа наймаан перспективэгүй байһан хэбэртэйгээр тоолодог нүгөө нэгэ буруу үзэл бодол бии. Профессор Икуо Оямата хөөрэлдэхэ зуураа, премьер Чжоу Энь-лайн иигэжэ хэлэһэн үгэнүүдые энээндэ харюу болгожо болохо юм: «Хитадта удаа дараалан индустриализацилгын хэгдэхэдэ, тэрэнэй үйлэдбэри ба эрилтэнүүд улам ургаха юм, уласхоорондын худалдаа наймаанай харилсаа хүгжөөхэнь тон шухала болохо юм. Япони Хитадай дүтын хүршэ гээшэ. Зэргэлээд амгалан байха үндэһэ һуури дээрэ хитад-японско худалдаа наймаа хүгжөөхэ ба экономическа андалдалга хэхэ һайн перспективэ бии байна».

Хитад ба японско арадуудай хамтын хүсэлэлгын ашаар, бэе бэеэ хүндэлхэ, тэгшэ эрхэтэй ба хани барисаатай байха ябадал дээрэ үндэһэлэгдэһэн хүршэ ёһоной һайн харилсаа тогтоожо болохо юм гэһэн этигэлээ газетэ статьягайнгаа түгэсхэлдэ мэдүүлнэ.

Франциин демократическа хүсэнүүдэй хашалтаар

ПАРИЖ, октябриин 30. (ТАСС). Үсэгэлдэр Франциин демократическа хүсэнүүд шэнэ ехэ илалта туйлаба. Парламентска ойроо хүртэшэгүй эрхын асуудалнуудые эрхилһэн Национальна суглаанай комисси хадаа депутадууд-коммунистнууд Жак Дюкло, Этьен Фажон, Франсуа Бийу ба Раймон Гюйо гэгшэдэй парламентска ойроо хүртэшэгүй эрхэ хаһаха ябадалда эсэргүү һаналаа мэдүүлбэ. 1952 оной августын 21-дэ Национальна обороны министерство хадаа Индо-Хитадта дайдары зогсоохын түлөө тэдэнэй тэмсэһэнтэй дашарамдуулан, «армиин ба нацын моральна байдалда добтолбо» гэжэ тэдэниие гэмнэһэн байгаа.

Комисси хадаа депутадууд-коммунистнуудые мүрдэхэ тухай эрилтые 10 голосоор буруушааба. Энэ эрилтын түлөө 8 хүн (2 радикал, «таряашадай партиин» 2 гэшүүн, «дулдыдангибэшэ» 2 хүн, МРП-гэй 2 гэшүүн ба 1 деголлевец) голосоваба. Нэгэ хүн һаналаа бария. Серролиин декрет амгалан сагта хэрэглэгдэжэ болохогүй юм гэжэ комисси олонхи голосоор тэрэшэлэн мэдэрбэ. Тэрэ декредэй үндэһөөр депутадууд-коммунистнуудые мүрдэһэн байна.

«Юманите» газетэ демократиин арсалтагүй амжалтань мүн гэжэ комиссиин шиидхэбэриие сэгнэнэ.

—„МЕТАЛЛОШИРПОТРЕБ“ ЗАВОДТО...—

Республикын нютагай промышленностиин Улан-Удын «Металлоширпотреб» завод механическа, металл хайлуулгын ба бусад хэдэн цехүүдтэй юм. Тэдэ цехүүдтэнь үргэн хэрэглэлэй элдэб эд товарнууд үйлэдбэрилэгдэнэ.

Мүнөө энэ заводой хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойе ажалай горьтойхон бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Һүүлэй һаранудта тэдэнэр үйлэдбэреэ нилээд үргэдхөө. Пеэшэнгүүдэй үрхын хаалта, тэргын түүлхэнүүдые болон бусад зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг болобо.

Хүдөө нютагуудай ажалшад оронуудые, утюгуудые, духовконуудые илангаяа ехээр хэрэглэнэ. Тиимэһээнь завод эдэ товарнуудые үйлэдбэрилгэ октябрь һара соо 50—60 процент хүрэтэр дээшэлүүлээ.

«Үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ ба тэдэнэй шанарые һайжаруулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол газетэдэ толилогдобо. Энээниие заводой коллектив үйлэдбэриингөө зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсээд, парти, правительствын табиһан зорилгонуудые бодотоор бэелүүлхэ гэжэ шиидэбэ. Ажалай новаторнууд үгэ хэлэжэ, ажалайнгаа бүтээсые ехээр дээшэлүүлхэ ба продукциингаа шанарые эрид һайжаруулха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа гаргаха байһанаа мэдүүлнэ.

Нүхэр Милованцевай хүтэлбэрилдэг слесарьнүүдэй бригада оронуудые бүтээлгээр үдэр бүри хоёр нормо дүүргэнэ. Слесарьнүүдэй хүсөөр ороной панцерна сеткэ бүтээдэг шэнэ станок зохёогдоо. Слесарь Роман Федоров тус станок дээрэ халаан соо хэдэн арбаад сеткэнүүдые үйлэдбэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үргэн хэрэглэлэй эд товар үйлэдбэрилдэг цехын начальник А. М. Лихоцкий нормоёо 180 процент дүүргэдэг түрүү шэрдэгшэ М. Ижинцовагай хүдэлмэриин шанарые шалгажа байна. Доодо зураг дээрэ заводой түрүүшүүлэй нэгэн В. Эпаров өөрынгөө бүтээһэн утюгуудые хаража байна.

Текстнь **Т. Семеновой,**
Фотонь **А. Мантаевай.**

Һайндэрые иимэ бэлэгтэйгээр угтахань

Парти, правительствомнай ажалшадай ажабайдалые улам һайжаруулхын тулада ехэнүүд хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ байна. Энэ халуун анхаралдань харюу болгон, Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэд үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудые туйлана.

Эндэхи цехүүдэй коллективүүд хоорондоо мүрысэн, заводоо республикын түрүү предприятинуудай зэргэдэ гаргаа. Тэдэнэр октябрь соо илангаяа эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, модо хюрөөдэхэ 10 һарынгаа даалгабариие болзорһоонь урид дүүргээ. Арбан һарын хүдэлмэриинь дүнгые гаргахада, нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо аяар 21 мянган кубометр хюрөөдэмэл модо үлүү ехые Эхэ оронойнгоо барилтануудта эльгээһэн байна.

Заводой хюрөөдэлгын цехынхид коллективэйнгээ дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Гансахан энэ цехын хүдэлмэришэд 9 һарынгаа даалгабариие 12 мянган кубометр хюрөөдэмэл модоор үлүүлэн дүүргэһэн, 11 һарынгаа түсэб болзорһоонь урид, октябриин 19-дэ дүүргэһэн байна. Нүхэд Ермолаев, Мясников гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг рамщигуудай бригаданууд халаан соогоо хоёр—хоёр нормонуудые дүүргэнэ.

Мүнөө завод КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые бэелүүлжэ эхилбэ. Эндэ парниково раманууд ба үнэгэдэй байха клеткэнүүд олоороо бүтээгдэжэ байна. Ноябриин 7-ной һайндэр болотор продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ гэһэн уялгаяа модоной заводойхидой нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэнь лаб тай.

Д. Аюшеев.

20 мянган горшоогхонуудые хэхэнь

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, Мухаршэбэрэй аймагай Никольско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 100 квадратна метр талмай дээрэ дэгнүүл бэлдэжэ байна.

Ерэхэ жэлдэ тэрээгээрээ овощиин рассада тариха 20 мянган горшоогхонуудые хэхэ юм.

П. Степанов.

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын ноябриин 1-нэй номерой хоёрдохи хуудаһанда «Эдеэ хоолой товарнуудые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ ба тэдэнэй шанарые һайжаруулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолой «Пивэ, фруктово уһан ба хилээмэнэй квасай талаар» гэһэн бүлэгэй таблицын эхиндэ скобко соо миллион декалитрээр гэжэ уншаха хэрэгтэй.

Редакторай орлогшо
Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Враги». I сери (12, 14, 16, 18, 20 ба 22 ч.), киножурнал Новости дня № 52.

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Алеша Птицын вырабатывает характер» (11, 13 ба 19 ч.), «Летучая мышь» (15, 17, 21 ба 23 ч.).

«ХРОНИКА» кинотеатрта — «Учитель танцев» I сери (15, 20 ч. 30 м.), II сери (17, 22 ч. 30 м.), спортивна фильм (18 ч. 30 м.).

Серовой нэрэмжэтэ клубта (Батарейка) «Дочь полка» (18 ба 20 ч.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00668. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.